

VUOSIKERTOMUS 2002

Johtava meijerialan yritys Suomessa

Valio on liikevaihdoltaan Suomen suurin elintarvikealan yritys ja maidonjalostaja.

Valio käsittelee noin 80 prosenttia kaikesta Suomessa tuotetusta maidosta.

Liikevaihdosta kolmannes kertyy ulkomaantoiminnoista.

Valio on Suomessa markkinajohtaja kaikissa keskeisissä meijerituotteissa ja maailmanluokan edelläkävijä terveysvaikutteisten tuotteiden kehittäjänä.

Päätuotteita ovat maidot, kermat, jogurtit, juustot, rabkat,

vanukkaat, jäätelöt, maito- ja herajauheet, lastenruuat sekä voi ja levitteet.

Tehtävämme

Luomalla kuluttajille laatua, mielihyvää ja lisäarvoa sekä

sitoutuneille kumppaneille menestystä edistämme

valiolaisten maidontuottajien elinkeinoa.

Arvomme

Vastuu hyvinvoinnista

- Turvallisten ja laadukkaiden tuotteiden varmistaminen kuluttajalle.
 - Asiakkaan ja Valion välisen yhteistyön kehittäminen.
- Henkilöstön hyvinvoinnin, oman ja työyhteisön kehittymisen sekä yhteistyön edistäminen.
- Ympäristöstä ja eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen.
 - Maidontuottajan työn jatkuvuuden turvaaminen.

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Innovatiivista tuotekehitystä, luotettavaa tutkimusta	5
Hallittu laatuketju tilalta kauppaan	8
Valio ja ympäristö	10
Tehokkuutta keskittämällä ja investoinneilla	13
Asiakasyhteistyötä kuluttajan parhaaksi	14
Laatutoimittaja lähialueilla ja vientimarkkinoilla	16
Henkilöstö on tärkein pääomamme	18
Valio Oy:n organisaatio	21
Liikevaihto ja henkilöstö	21
Viisivuotiskatsaus	22
Hallintoneuvosto, hallitus ja tilintarkastaja	23
Hallituksen toimintakertomus	24
Konsernin tuloslaskelma	27
Konsernin tase	28
Konsernin rahoituslaskelma	30
Emoyhtiön tuloslaskelma	31
Emoyhtiön tase	32
Emoyhtiön rahoituslaskelma	34
Konsernin ja emoyhtiön liitetiedot	35
Tuloslaskelman liitetiedot	35
Taseen liitetiedot	37
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	43
Tilintarkastuskertomus	44
Hallintoneuvoston lausunto	44
Valio Oy:n omistajat	45
Toimintojen johtokunnat	45
Valio-konsernin osoitteita	46

Valion liiketoiminnan operatiivinen tulos kehittyi suotuisasti ja asetetut tavoitteet pääosin saavutettiin. Vuoden 2002 kokonaistulosta heikentävät kuitenkin eräät poikkeukselliset tekijät kuten keväällä 2003 suljettavan Sotkamon tuotantolaitoksen alaskirjaus, tammikuussa 2003 myydyin USA:ssa sijaitsevan McCadam -juustolan myyntitappio ja eläkevastuiden lisäkattaminen. Näiden kustannusten tulosvaikutus on merkittävä.

Valion kokonaismarkkinaosuus kasvoi Suomessa ja asema vahvistui lähialueilla – Venäjällä, Virossa ja Ruotsissa – vuonna 2002. Erityisen myönteistä kehitys oli Venäjällä, jossa toimintaa selkiinnytti siirtyminen kokonaan omaan maahantuontiin.

Suurimmat investoinnit kohdistuivat Lapinlahden, Seinäjoen ja Äänekosken yksiköihin. Valion hallintoneuvoston keväällä 2001 vahvistaman kehitysohjelman KEHO:n mukaisesti investointeja suunnattiin jatkaviin tuotantolaitoksiin.

KEHO vaatii lähivuosina merkittäviä panostuksia, joilla turvataan osaltaan suomalaisen maidonjalostuksen kilpailukykyä pitkällä tähtäimellä.

Valiolainen osaaminen sai monelta taholta tunnustusta: Ulkopuolisen yrityksen tekemässä henkilöstötutkimuksessa Valio arvioitiin parhaaksi yritykseksi osaamisen, työskentelyedellytysten ja motivaation osa-alueilla. "Yritykset ja yhteiskunnallinen vastuu" -tutkimuksessa Valio sijoittui toiseksi. Valion laktoositon maitojuoma valittiin Tähtiutuotteeksi Vuoden Suomalai-

nen Elintarvike -kilpailussa, ja luonteva jatko pitkäjärteiselle brändin kehittämiseksi oli valinta Vuoden Mainostajaksi 2002. Tunnustukset ovat osoitus henkilöstömme hyvästä osaamisesta ja aktiivisesta työpanoksesta.

Suomalainen päivittäistavarakauppa, erityisesti elintarvikesektori, on kohdannut elintarviketeollisuutta myöhemmin euroopalaisen kilpailun avautumisen. Kaupan koveneva kilpailu haastaa myös Valion parantamaan iskukykyään niin kotimaassa kuin kilpailussa tuontia vastaan. Pitkäjärteinen, avoin ja rakentava vuorovaikutus asiakkaiden ja tavarantoimittajien kanssa sekä linjakas toiminta ovat ne kilpailuvallit, joilla uskomme menestyvämmä. Kotimainen yhteistyö kaupan ja Valion välillä on parhaimmillaan menestystekijä molemmille osapuolille.

Kilpailu kovenee entisestään EU:n laajenemisen myötä. Siksi on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota tutkimus- ja tuote-

kehitystyöhön sekä tunnistaa asiakkaidemme tarpeet. T&K-menomme olivat viime vuonna yli 4 prosenttia jalostusarvosta, mikä on enemmän kuin alalla keskimäärin. Tulevaisuudessa on yhä nopeammin löydettävä kuluttajien tarpeita tyydyttäviä lisäarvotuotteita, joille on kysyntää myös kotimarkkinoiden ulkopuolella. Tähän meille antavat hyvät mahdollisuudet vuonna 2002 solmitut yhteistyösopimukset Norjassa, Sveitsissä ja Espanjassa.

EU:n komission esittämät muutokset Agenda 2000 päätökseen ja niiden aikais-taminen aiheuttaisivat suuria häiriöitä markkinoilla ja haittaisivat tilojen pitkäjärteistä suunnittelua. Esitetyt interventiohintojen lisäalennukset, voin ja maitojauheen hintojen epäsymmetriset leikkaukset ja niiden korvaaminen tuottajille vain osittain sekä tuen irrottaminen tuotannosta luovat epävarmuutta koko maitoalalle. Myös maidonjalostukselle tärkeä vientitoiminta kärsisi merkittävästi, jolloin koko alan kannattavuus ja toimintaedellytykset heikkenisivät.

Kiittäessäni asiakkaitamme, lukuisia muita yhteistyökumppaneita, valiolaisia maidontuottajia ja omaa hallintoamme sekä henkilöstöämme hyvästä yhteistyöstä menneenä vuonna haluan valaa uskoa tulevaan. Valiossa meneillään olevat kehittämissuunnitelmat tekevät meistä nykyistäkin tehokkaamman ja kilpailukykyisemmän maidonjalostajan, joka pystyy suomalaisella laadulla varmistamaan menestyksen ja turvaamaan ketjun läpinäkyvyyden alkutuotannosta kuluttajalle.

Olavi Kuusela

Innovatiivista tuotekehitystä, luotettavaa tutkimusta

Valion kehittämät tuotteet voidaan jakaa kolmeen ryhmään: **terveys-, herkuttelu- ja perustuotteet. Suurin osa tuotteista on perustuotteita, jotka pyritään kehittämään kuluttajien toiveiden mukaisiksi laadusta tinkimättä. Terveysvaikutteiset ja erilaiset lisäarvotuotteet perustuvat usein patenttisuojattuihin innovaatioihin tai uusiin teknologisiin soveluksiin.**

Valion tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 9,7 miljoonaa euroa vuonna 2002, mikä on 4,3 prosenttia jalostusarvosta ja 0,6 prosenttia liikevaihdosta.

T&K:ssa on töissä 120 henkilöä, heistä noin kolmasosa uusiin teknologioihin tai tuotekonsepteihin liittyvissä kehitysprojekteissa. Tärkeimpiä kehityskohteita ovat terveysvaikutteiset tuotteet, kuten probiootteja sisältävä Gefilus tuoteperhe sekä Evolus ja Benecol tuoteperheet.

Terveysvaikutteisten maitotuotteiden kehitys on kuitenkin vain osa kehitystyötä. Laajan perustuotevalikoiman ja lisäarvotuotteiden, kuten vähälaktoosiset/laktoositomat, vähärasvaiset/rasvattomat, rikastetut yms. tuotteet, jatkuva kehitys vaatii tuotekehityksen suurimman työpanoksen.

Laktoositonta maitojuomaa ei olisi syntynyt ilman useiden vuosien teknologiakehitystä ja HYLA tuotteiden historiaa, eikä kevytjuustoja olisi saatu maukkaammiksi ilman pitkäjänteistä hapatebakteeri- ja teknologiaosaamista. Laaja-alainen poikkitieteellinen osaaminen korostuu erityisesti uusissa innovaatioissa.

Edelläkävijyys edellyttää vahvaa osaamista

Terveysvaikutteisilla tuotteilla ei ole EU:ssa virallista määritelmää, ja sitä joudutaan odottamaan vielä vuosia. Valio on kuitenkin asettanut omille tuotteilleen kriteerit tarvittavista kliinisistä tutkimuksista, ja niiden perusteella Gefilus, Evolus ja Benecol tuoteperheet ovat terveysvaikutteisia.

Evolus maitojuoma verenpaineen hallintaan on ollut markkinoilla Suomessa kaksi vuotta, ja se on saavuttanut vakinaisen käyttäjäkuntansa. Evoluksen tuotantoteknologiaa on hiottu ja tuotteen makua miedonnettu vastaamaan myös kansainvälisiä makutottumuksia. Ensimmäiset lisenssisopimukset Eurooppaan allekirjoitettiin viime vuonna, ja tuotteet lanseerataan vuoden 2003 aikana. Evoluksen vaikutus verenpaineeseen on osoitettu kolmessa kliinisessä kokeessa ja useassa koemallissa.

Kolesterolia alentava Benecol tuoteperhe laajeni rasvattomista jogurteista rasvattomaan piimään. Vuoden 2003 alussa tuotiin markkinoille vähärasvainen kypsytetty Valio Benecol juusto. Benecol kasvirasvajuustossa on rasvaa 17 prosenttia, josta rypsiöljyn osuus on kolmannes. Benecol tuotteilla on tehty kliininen tutkimus, joissa on osoitettu kolesterolia alentava vaikutus suositellulla päiväannoksella.

Valio on lisensoinut maailman tutkituimman probiootin Lactobacillus GG:n 30 maahan. Markkinoilla on Lactobacillus GG:tä sisältäviä maitotuotteita, useimmiten jogurtteja, 27 maassa ja farmaseuttisia tuotteita, esimerkiksi kapseleita, seitsemässä maassa. Viime vuonna allekirjoitettiin

Benecol tuoteperhe kasvoi: jogurttien lisäksi markkinoille tuli rasvaton piimä.

kolme uutta lisenssisopimusta joten uusia tuotteita tulee taas markkinoille vuoden 2003 aikana.

Farmaseuttisten LGG kapseleiden kysyntä kasvoi viime vuonna uusien kliinisten tutkimusten myötä. LGG bakteeria sisältävä Gefilus tuoteperhe on Suomessa laaja, ja eri tuotesovelluksiin kehitetty teknologia avaa vähitellen uusia sovellusmahdollisuuksia maailmanlaajuisesti: jogurttien rinnalle

Innovatiivista tuotekehitystä,
luotettavaa tutkimusta

alkaa ilmestyä probioottisia juustoja ja mehuja, joita Suomessa on jo käytetty vuosia. LGG:n vaikutuksen tutkimus sekä ruoansulatuskanavassa että immuunijärjestelmässä jatkuu.

Uutta liiketoimintaa laktoositieteologiasta

Toisen sukupolven tuotteita laktoosi-intoleranteille edustaa Valion patentoima laktoositon maitojuoma. Tuotteen lisensiointi kiinnostaa meijeriyhtiöitä kautta maailman. Ensimmäinen lisenssisopimus allekirjoitettiin Eurooppaan.

Valio ja Nordzucker AG solmivat sopimuksen, jonka mukaan Valio myy Nordzuckerille kantaja-aineeseen sidottua laktaasientsyymiä ja sen käyttöön liittyvän maitosokerin jatkuvatoimisen pilkkomistekniikan. Nordzucker aloittaa vähäkalorisen makeuttajan, tagatoosin, valmistuksen keväällä 2003. Valion menetelmä on osa tätä valmistusprosessia.

Jatkuvatoimisessa hydrolyysissä sidottu laktaasientsyymi pilkkoo laktoosin galaktoosiksi ja glukooksi. Hydrolysoidun laktoosin makeus on noin kaksinkertainen laktoosin makeuteen verrattuna eli samalla kun laktoosi häviää tuotteesta makeus lisääntyy. Jatkuvatoimisuutensa vuoksi menetelmä on teollisissa prosesseissa huomattavasti edullisempi kuin panoksittain toimiva laktoosihydrolyysi.

Laktaasin sidontamenetelmä kiinteään kantajaan kehitettiin Valiolla jo 1970-luvulla, jolloin aloitettiin myös heran sisältämän laktoosin hydrolysointi jatkuvatoimisesti.

Nykyään Valio valmistaa menetelmän avulla erilaisia herasiirappeja, joilla makeutetaan mm. Gefilus ja Hedelmätarha herajuomia.

Erityisosaamista kevytjuustoihin

Kevytjuustojen (rasvaa korkeintaan 17 %) makua ja rakennetta on kyetty viime vuosina parantamaan kiinnittämällä huomiota tuotannon eri vaiheisiin. Erityisesti on kehitetty kypsytysolehtia ja Valion omia, makua antavia hapatebakteereita, joiden valmistamiseen oma hapatetuotanto antaa mahdollisuuden.

Optimoituja prosesseja hyödynnetään kaikissa Valion kevytjuustoissa, mutta aivan erityisesti ne on yhdistetty vain 5 prosenttia rasvaa sisältävässä Polar 5 juustossa, joka tuotiin markkinoille vuoden 2003 alussa usean vuoden tuotekehityksen tuloksena. Valion kevytjuustot ovat normaalisuolaisia: käytössä oleva teknologia antaa riittävästi makua ilman runsasta suolan lisäystä.

Lisävahvuuksia verkostoitumalla

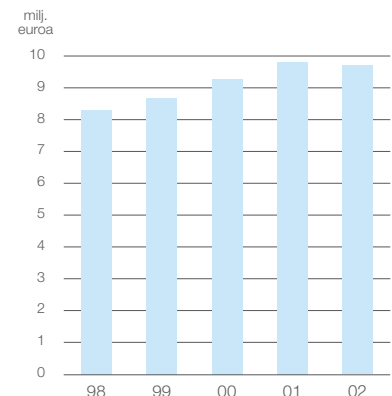
Maitovalmisteiden kirjo on niin laaja, ettei kaikkeen voi keskittyä. Verkostoituminen antaa lisää nopeutta ja voimaa tuotekehityseenkin. Valion T&K on tehnyt tuotekehitysyhteistyösopimuksen kolmen eurooppalaisen meijeriyhtiön kanssa: Emmi, Sveitsi; Iparlat, Espanja ja Tine, Norja. Niillä on etuoikeus Valion uusiin patentoituihin innovaatioihin. Valio puolestaan pystyy hyödyntämään yritysten erityisosaamista tietyillä tuotekehitysalueilla, joihin itse emme keskity.

2002 TÄHTITUOTE
Vuoden laatu- ja innovaatio-voittaja

Valio laktoositon kevyt-maitojuoma valittiin juomat-sarjassa Vuoden 2002 Tähtituotteeksi Elintarviketeollisuuden järjestämässä Vuoden Suomalainen Elintarvikekilpailussa.

VALIO-KONSERNIN TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYSMENOT

*Turvalliset ja
laadukkaat tuotteet*

Hallittu laatuketju tilalta
kauppaan

Valiomaidon laatujärjestelmä alkaa maitotilalta ja jatkuu katkeamattomana ketjuna kaupan hyllyltä kuluttajalle. Ketjun jokainen vaihe muodostuu yhteisiin tavoitteisiin sitoutuneista osaajista.

Maidontuottajia oli Valioryhmässä vuoden 2002 lopussa 15 264. Valio vastaanotti 80 prosenttia Suomessa meijereihin toimitetusta maidosta vuonna 2002. Maidontuottajan osuus maidon laatuverkossa on ratkaisevan tärkeä. Tämän vuoksi Valioryhmässä on kiinnitetty erityistä huomiota maitotilan laatujärjestelmän rakentamiseen.

Yli 92 prosenttia maidosta tuotetaan laatusopimustiloilla. Tiloilla on käytössään säännöllisesti päivitettävä Maidon laatu-käsikirja, joka sisältää hyvän tuotantotavan mukaisen työohjeiston. Maidontuottaja on laadunvarmistamisessa avainasemassa. Osuuskuntien neuvojat varmistavat säännöllisillä arviointikäynneillä tilalla, että yhdessä määritellyt laatuohjeet toteutuvat.

Valiolaisilla tiloilla vuonna 2002 tuotettu maito oli laadultaan erinomaista. Parhaaseen eli E-luokkaan kuului 99 prosenttia maidosta mitattuna bakteerien määrällä ja 94 prosenttia mitattuna solujen määrällä. Vuonna 2002 tehdyn raakamaidon aistinvaraisen laadunarvioinnin mukaan myös aistivarainen laatu parantui edellisestä, vuonna 1997 tehdystä kartoituksesta.

Laatukoulutusta ja -neuvontaa

Maidontuottajat ovat kehittäneet aktiivisesti omaa ammattitaitoaan osallistumalla osuuskuntien ja niiden yhteistyökumppanien järjestämiin laatukoulutuksiin. Yli viiden päivän koulutusjakson oli vuoden 2002 lopussa suorittanut noin 40 prosenttia tuottajista.

Tunnustuksena maidon hyvästä laadusta, eläinten hyvinvoinnista ja hyvästä tilan ympäristön hoidosta maitotila saa edellytykset täytettyään Valio Maitotila -opasteen. Laatumaidon alkulähteille ohjaavan kilven on saanut noin 10 prosenttia maitotiloista.

Maidontuottajan tukena tilan kehittämisessä ovat Valion ja yhteistyökumppanien

neuvontapalvelut, jotka kattavat rehuntuotannon, eläinten terveyden, ruokinnan, lypsytyn ja maidon käsittelyn.

Neuvontapalveluiden saavutettavuutta parannettiin tehostamalla Valioryhmän maidontuottajien oman intranet-palvelun, Valman, käyttöä. Valio vastaa myös kahden aluelaboratorion toiminnasta. Ne tuottavat analysointituloksia niin maitotilojen, maidon hinnoittelun kuin maidonjalostusteollisuudenkin tarpeisiin.

Vuoden 2002 merkittävin toimenpide oli rehuriskien arviointi ja hyvien ruokintaperiaatteiden määrittäminen. Tärkeimpinä linjauksina voidaan pitää lehmän päivittäisen karkearehuannoksen vähimmäistason määrittämistä sekä kotoisten rehujen koostumuksen ja laadun analysointivelvoitetta.

Sertifioitu tuotanto

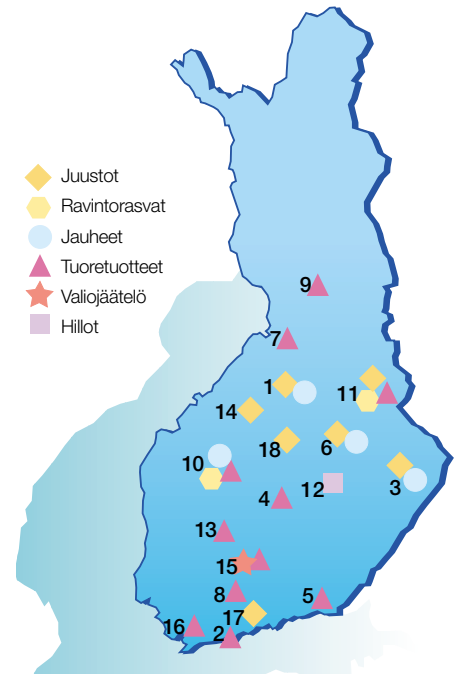
Valion tuotantolaitoksilla on käytössä sertifioitu toimintajärjestelmä, johon sisältyy sekä laatu- että ympäristöjärjestelmä. Järjestelmään liitettiin hygieenisten toimintatapojen periaatteet, joiden mukaisesti tehtaiden hygieniata kehitetään.

Vuonna 2002 tuli voimaan uusi maitohygienia-asetus. Sen vaatimusten mukaisesti tuotantolaitokset jaetaan erillisiin hygienialueisiin, joiden hygieniataso määräytyy sen mukaan, mitä alueella tehdään.

Oleellinen osa tuotteiden turvallisuutta ja laatua on jakelun nopeus ja kylmäketjun aukottomuus. Suuri osa tuoretuotteista toimitetaan asiakkaille jo valmistuspäivänä, vain muutaman tunnin kuluttua tilauksesta.

Valion toimintajärjestelmän mukaisesti maidon turvallista kulkua tilalta kauppaan seurataan lukuisilla laatumittareilla. Seurannassa ovat mm. II-luokkaisen tuottajamaidon osuus, poikkeamat maitokuormien laadussa, maidon ja pakkausmateriaalin hävikki tuotannossa sekä kuluttajapalautteen määrä. Nämä tekijät lasketaan mukaan Valion koko toimitusketjun suoritus- ja laaduntuottokymittariin. Sen yhteenlasketut virhekustannukset tuotannossa pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna noin yksi miljoonaa euroa.

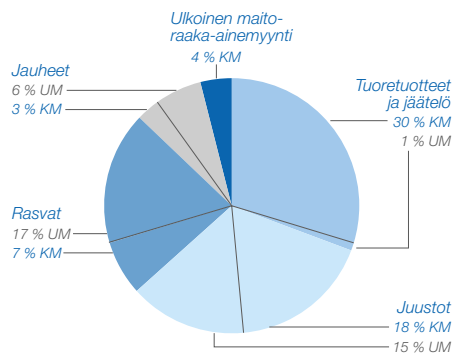
Valio Oy:n tuotantolaitokset

Paikkakunnat

1. Haapavesi	11. Sotkamo (lopetetaan v. 2003)
2. Helsinki	12. Suonenjoki
3. Joensuu	13. Tampere (suunnit. lop. v. 2008)
4. Jyväskylä	14. Toholampi
5. Kouvola (lopetetaan v. 2004)	15. Turenki
6. Lapinlahti	16. Turku (lopetetaan v. 2003)
7. Oulu	17. Vantaa
8. Riihimäki	18. Äänekoski
9. Rovaniemi (lopetetaan v. 2003)	
10. Seinäjoki	

MAIDON KÄYTTÖ PÄÄTUOTERYHMITÄIN SUOMESSA JA ULKOMAILLE MYYTÄVISSÄ TUOTTEISSA

KM = Kotimaan myyntiin menevät tuotteet
UM = Ulkomaa myyntiin menevät tuotteet

Valio ja ympäristö

Valion ympäristöpäämäärinä ovat energian säästäminen, jäteveden määrän ja kuorman vähentäminen, kaatopaikalle toimitettavan jätteen määrän vähentäminen sekä jätteen kierrätyksen lisääminen.

Marketing Radar Ltd:n vuonna 2002 tekemässä tutkimuksessa "Yritykset ja yhteiskunnallinen vastuu" kuluttajat kokivat Valion suhtautuvan yhteiskunnalliseen vastuuseen toiseksi vakavimmin arvioituista 22 yrityksestä. Tutkimuksen mukaan ympäristön saastumisen estämistä pidetään ylivoimaisesti tärkeimpänä yhteiskunnalliseen vastuuseen liittyvänä tekijänä.

Toiseksi tärkein tekijä kuluttajien mielestä on energian säästötoimenpiteiden edistäminen.

Valiolla on voimassa ISO 14001 -standardin mukainen ympäristösertifikaatti, joka kattaa yrityksen koko kotimaan toiminnan. Ympäristöjärjestelmän toimivuutta arvioi-

daan säännöllisesti toimipaikoittain ja koko Valiossa sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Valion ympäristötavoitteet vuosille 1999–2002 toteutuivat lukuun ottamatta jätevesimäärälle asetettua kahden prosentin vähennystavoitetta. Sen sijaan jätevesikuorma eli orgaanisten aineiden kokonaismäärä valmistettua tuotetonna kohti väheni tavoitellut kaksi prosenttia.

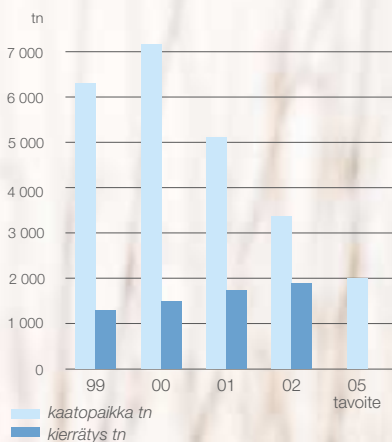
Tavoitteiden mukaisesti kierrätystä lisättiin viisi prosenttia ja energiankäyttöä vähennettiin viisi prosenttia valmistettua tuotetonna kohti.

Kaatopaikkajäte väheni selvästi vuosille 1999–2002 asetettua 20 prosentin tavoitetta enemmän. Kaatopaikkajätteen määrän vähenemiseen ovat vaikuttaneet lisääntyneet pakkausjätteen kierrätys- ja energiakäyttömahdollisuudet.

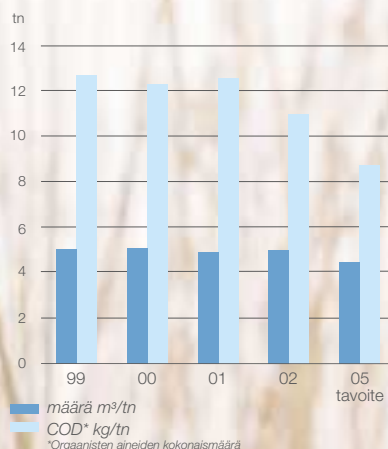
Vuoden 2002 alussa tuli voimaan kieltö nestemäisten jätteiden kuljettamisesta kaatopaikalle. Tähän on varauduttu hankkimalla laitteita, joilla pakatut nestemäiset tuotteet voidaan purkaa ja ohjata rehukäyttöön sekä pakkaukset kierrätykseen. Rehukäyttöön kelpaamattomat nesteet toimitetaan puhdistamolietteen mädätykseen, josta syntyvä kaasu voidaan käyttää energiana hyödyksi.

Uudet tavoitteet vuosille 2003–2005 vuoteen 2002 verrattuna ovat: energian kulutuksen vähentäminen 10 prosenttia, jäteveden määrän vähentäminen 10 prosenttia ja kuorman vähentäminen 20 prosenttia suhteutettuna tuotantoon ja kaatopaikkajätteen vähentäminen 40 prosenttia, sekä pakkausten käytön vähentäminen 4,5 prosenttia ja niiden hyödynnettävyyden parantaminen materiaalina tai energiana.

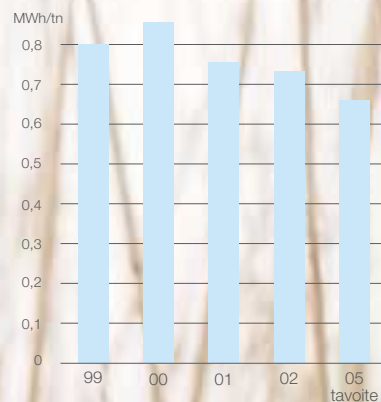
KAATOPAIKKAJÄTTEEN VÄHENTÄMINEN 40 %
2002 – 2005

JÄTEVEDEN MÄÄRÄN VÄHENTÄMINEN 10 %
JA KUORMAN VÄHENTÄMINEN 20 %
TUOTETONNIA KOHTI 2002 – 2005

ENERGIAN KULUTUKSEN VÄHENTÄMINEN
10 % 2002 – 2005

Valiojäätelö Ruutu, sitruunalakritsi oli vuoden 2002 myydyin herkuttelukotipakkaus Suomessa.

Pakkaukset hyötykäyttöön

Valion tuotteet pakataan kertakäyttöisiin kuluttajapakkauksiin, joiden kierrätyskelpoisuutta ja hyödynnettävyyttä energiana on parannettu jatkuvasti. Yhdessä pakkaustoimittajien kanssa on vähennetty pakkausten alumiinin ja klooripitoisten muovien määrää vuodesta 1993 alkaen.

Alumiinin määrää on vähennetty viime vuosina erityisesti kotimaisissa voikääreissä. Koskenlaskija ja Aura juustojen alumiinikääreitä koskevat selvitystyöt saatiin vuonna 2002 päätökseen, ja uudet vähän alumiinia sisältävät kääreet otetaan käyttöön vuoden 2003 alussa. Kotimaan kuluttajapakkauksissa lopetettiin vuonna 2002 klooripitoisten muovien käyttö kokonaan. Vientipakkauksissa niistä luovutaan vuoden 2003 aikana.

Kuljetuspakkausten materiaalia on vuosia pyritty minimoimaan kehittämällä monitoimisia pakkausyksiköitä ja uudelleen käytettäviä kuljetuspakkauksia – maitolaatikoita, rullakoita ja alusvaunuja. Rullaavaa järjestelmää laajennetaan entisestään, ja uudella muovilaatikolla korvataan vuosina 2003–2004 huomattava määrä nyt tukkupakkauksina käytössä olevia aaltopahvilaatikoita. Rullaavan järjestelmän ulottuessa kaikkiin tuoteryhmiin aaltopahvin käyttömäärä vähenee noin 3 600 tonnia vuodessa.

Vuoden 2003 alusta lukien aaltopahvin käyttöä voidaan vähentää merkittävästi myös voin teollisuuspakkauksissa.

Tehoa kuljetuksiin

Valiolla ei ole omia keräily- ja jakeluautoja, vaan se on tehnyt sopimukset kuljetusliikkeiden kanssa maidon noutamiseksi tilalta meijeriin ja jakelemiseksi asiakkaille. Ajomatkat on suunniteltu mahdollisimman lyhyiksi optimoimalla reitit tietokoneohjelmien avulla ja välttämällä ajoa ruuhka-aikana.

Kuljetuskalusto on tehokäytössä. Yksi keräilyssä käytetty ajoneuvoyhdistelmä voi kuljettaa maitoa jopa 40 000 litraa kerralla.

Jakeluautojen täyttöastetta on lisätty kuljetamalla autoissa myös muiden yritysten elintarvikkeita.

Kuljetusmatkat pitenevät vuoteen 2008 mennessä tuoretuotteiden kehittämissuunnan edetessä ja tuoretuotteiden valmistuksen keskittyessä kolmeen meijeriin. Valio pyrkii vähentämään kuljetusten ympäristöhaittoja siirtymällä enenevässä määrin jakelukulustoon, jossa tuotteet lastataan kahteen kerrokseen. Tämä vähentää jakelukilometrejä noin viisi prosenttia.

Myös ajokaluston moottorit kehittyvät entistä ympäristöystävällisemmiksi. Jo nyt näkyvässä oleva kehitys merkitsee sitä, että jakelun aiheuttamat haitalliset ympäristöpäästöt ovat vuonna 2005 pienemmät kuin nyt.

Eettinen laatu alkutuotannossa

Maidon eettiseen laatuun kuuluvat tuotantotavat ja ne olosuhteet, joissa lehmät elävät. Tilan ympäristöasiat ovat osa eettistä laatua. Valiolaiset sopimustilat ovat sitoutuneet noudattamaan Valiomaidon laatuohjelmaa, jossa eettinen laatu otetaan huomioon.

Eläinten hyvinvointiin kuuluvat lajikäytettyymisen huomioiminen, yksilöllinen hoito ja sairauksien ennaltaehkäisy. Laatuohjelman mukainen tilaympäristö viestittää järjestelmällisyyttä, siisteyttä ja huolenpitoa.

Valio osallistui VTT:n ja MTT:n hankekonsultointiin "Ympäristövaikutukset ruokaketussa – FOODCHAIN". Osana hanketta tehtiin sinileimaisen emmentaljuuston elinkaariarviointi ja tutkittiin todellisten tuotantoketjujen mukaiset ympäristökuormitukset.

Tutkimus vahvisti käsitystä alkutuotannon huomattavasta osuudesta ketjun ympäristövaikutuksissa. Tutkimuksessa löydettiin parannuskohteita maidontuotannon ympäristökuormituksen vähentämiseksi. Tutkimustuloksia hyödynnetään neuvonnassa ja suunniteltaessa alkutuotannon ympäristömittareita.

Tehokkuutta keskittämällä ja investoinneilla

Maidontuottajan työn jatkuvuuden turvaaminen on Valiolle keskeinen arvo. Tavoitteena on parhaiden eurooppalaisten meijeriyriyten tasoinen maidon tuottajahinta. Tavoitteessa on onnistuttu.

Kiihtyvässä kilpailussa tuotannon ja logistiikan tehostaminen on edelleen välttämätöntä. Valion tuoretuotteiden kehittämissuunnitelman (KEHO) mukaan tuoretuotteiden tuotanto keskitetään vuoden 2008 loppuun mennessä kolmeen meijeriin – Jyväskylään, Ouluun ja Riihimäelle. Kehitettäviin toimipaikkoihin on tehty investointeja, joiden avulla ne pystyvät ottamaan tulevaisuudessa vastaan lopetettavien toimipaikkojen tuotannon.

Tuotannon investoinnit lisääntyivät selvästi edellisistä vuosista ja olivat 53 miljoonaa euroa. Tuotanto onnistui pitämään kustannukset vastaanotettua maitolitran kohti samoina kuin edellisenä vuotena, vaikka KEHO tuo kustannussäästöjä vasta tulevina vuosina.

Maidon tuottajahinta nousi viime vuoden alussa, mutta hävikkien ja muiden virhekustannusten pienentämisen avulla suuri osa raaka-ainekustannusten noususta saatiin kompensoitua.

Investoinnit vuonna 2002

Suurin investointi oli Lapinlahden tehtaan uusi maidon vastaanotto- ja yhteiskäsittelyrakennus, joka lisää maidonkäsittelykapasiteettia ja täyttää uudet hygieniavaatimukset.

Toinen suuri hanke oli Äänekosken Aura juustolan uusinta, jonka avulla Auran valmistuskapasiteetti kasvaa ja samalla tuotantohygienia nousee uudelle tasolle.

Ympäristön kannalta merkittävä investointi oli Seinäjoen uusi teollisuusvoin pakkauslinja, jonka avulla voidaan luopua kokonaan aaltopahvipakkauksista. Samalla syntyy kustannussäästöjä sekä valmistuk-

sesa että asiakkaille. Seinäjoelle valmistui myös uusi energian käytöltään edullinen haihturi, jonka avulla maitojauheen valmistuskapasiteetti kasvaa ja tuotteen laatu paranee.

Tuoretuotteiden kehittämissuunnitelmaan liittyen jogurtin valmistus keskitettiin Riihimäelle. Raejuuston valmistuksen siirto ja rahkan valmistuksen keskittäminen Seinäjoelle aloitettiin. Laktoosittoman maitojouman suuren kysynnän tyydyttämiseksi investoitiin valmistuslaitteisiin Joensuussa ja Kouvolassa.

Tulevat investoinnit

Vuonna 2003 tuotannon investoinnit ovat yhteensä noin 70 miljoonaa euroa.

Raejuuston siirto ja rahkan keskittäminen Seinäjoelle saadaan päätökseen. Riihimäellä valmistuvat uusi palautuvan materiaalin varasto ja automatisoitu tuotevarasto.

Jyväskylässä siirrytään maitotuotteiden komponentti valmistukseen, mikä tarkoittaa sitä, että maitolaadut sekoitetaan pakkaus-koneella kuoritusta rasvattomasta maidosta ja kevytkermasta tai täysmaidosta. Tuotteita ei enää tehdä tankkiin valmiiksi ennen pakkaamista. Näin toiminta muuttuu entistä joustavammaksi. Jyväskylään rakennetaan myös maidoille ja kermoille nykyistä pitemmän säilyvyysajan takaava lämpökäsittelylaitteisto. Maultaan uudet tuotteet vastaavat nykyisiä tuotteita. Jyväskylässä ja Oulussa uusitaan myös varastotiloja ottamaan vastaan KEHOn mukaiset kasvavat nestemäärät.

Haapavedellä lisätään Oltermannin valmistuskapasiteettia kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi ja uusitaan heran jalostusta hankkimalla heran suojojen poistoon uusi elektrodialyysilaitte.

Joensuussa uusitaan maidon vastaanotto ja juustojen tuorepakkauslinja korvataan uudella myös joustavalla pakkauslinjalla.

Uuden maitohygienia-asetuksen vaatimusten mukaisesti tehtaat ovat tehneet

Maidontuottajan työn turvaaminen

Juokseva Voimariini tarjoaa kuluttajalle Voimariinin hyvät maku- ja ruoanvalmistusominaisuudet uudessa kätevässä muodossa.

suunnitelmat hygieniatason nostamiseksi. Erityisesti hygienia-aluejako aiheuttaa merkittäviä investointeja.

Asiakasyhteistyötä kuluttajan parhaaksi

Valio on Suomessa markkinajohtaja kaikissa keskeisissä meijerituotteissa. Valion kotimaan myynnin tavoitteena on vastata kuluttajan muuttuviin tarpeisiin tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Asiakasyhteistyön lähtökohtana on auttaa asiakkaita menestymään. Syvälinen asiakaslähtöisyys edellyttää Valion ja asiakkaiden – kauppa, HoReCa (hotelli, ravintola, catering) sekä teollisuus – yhteistä analysointia markkinoista, tuoteryhmistä, palveluyritysten asiakkaista sekä kuluttajista.

Analyysien pohjalta rakennetaan asiakkaiden liikeideaan sopivia toimenpiteitä, joilla haetaan menestystä. Kumppanuus syntyy silloin, kun molemmat osapuolet ovat sitoutuneet yhteisiin tavoitteisiin.

Uudistuva tuotteisto

Valio brändillä on vahvat juuret ja samalla se edustaa alansa edelläkävijyyttä. Suomen Elintarvikevalmistajien yrityskuvatutkimuksen sekä eri brändi-tutkimusten mukaan Valio on Suomen laadukkain ja luotettavin elintarvike-brändi. Sen kuluttajalupaus on

kiteytynyt sanontaan "Hyvää alusta alkaen", johon sisältyy koko toimintaketjun vastuullisuus eli perusarvomme.

Kuluttajasuhdetta markkinoinnissa vahvisti Valio laktoosittoman maitojuoman myyntimenestys. Se valittiin Tähtituotteeksi Vuoden Suomalainen Elintarvike -kilpailun juomat-sarjassa vuonna 2002. Erikoismaidoista myös Valio luomumaito on hyvässä kasvussa.

Edelläkävijyyttä rakentavat lisäksi terveystuotteiset tuotteet, joista Gefilus tuoteperheeseen tuotiin maustetut, rasvatonmat viilit keväällä. Verenpaineen hallintaan vaikuttava Evolus maitojuoma sai rinnalleen uuden sokerittoman mansikkajuoman. Raisons ja Valion yhteistyönä tuotiin markkinoille kolesterolia alentava, kasvistanolia sisältävä Benecol piimä.

Uusi 0,1 % rasvaa sisältävä Valiojogurtti Helmi täydensi ajankohtaisuudellaan Valion jogurttilikoimaa.

Valion kevytjuustojen myyntiä vauhdittivat juustojen maun ja rakenteen tuoteparannukset. Kevytjuustoja myydään Suomessa jo yli kolmannes kaikista leivänpäällyjuustoista. Kevyiden leivänpäälly-

juustojen myyntimäärä lisääntyi vuonna 2002 yli 13 prosenttia ja Valion juustojen osuus yli 20 prosenttia.

Rasvoissa aivan uutta valiolaista ajattelua edustaa syksyllä markkinoille tuotu, muovipulloon pakattu, juokseva Voimariini.

Kesä 2002 oli varsinainen jäätelökesä. Sesongin aikana rikottiin aiemmat myyntiennätykset sekä arvon että määrän mukaan mitattuina. Kolme myydyintä kertanosuutuutta Suomessa olivat Valiojäätelö Juhlattuutti, Classic Maximum cream toffee sekä Pingviini kinuski. Kotipakkausten herkkutellusarjaan tuotiin hyvään suosioon yltänyt Valiojäätelö Ruutu sarja.

Suorat kuluttajasuhteet

Kuluttajapalvelu on osa Valion tuotetiedotusta. Vuoden aikana kuluttajaneuvojat vastaanottivat yli 20 000 neuvontapuhelimeen tullutta yhteydenottoa tuotteista tai niiden käytöstä.

Ruoanvalmistus-, tuote- ja ravitsemusesitteiden lisäksi kesällä ilmestyi keittokirjasarjaamme runsaasti suosiota saanut "Meillä kokataan". Kokeittien

kokeiluissa varmistettiin kaikkiaan yli tuhan-
nen ruokaohjeen toimivuus.

Valion verkkopalvelu www.valio.fi uudis-
tui keväällä 2002 niin sisällöllisesti kuin
ulkoisesti. Palvelussa on yritysosa ja laaja
ruokaa ja ravitsemusta käsittelevä kokonai-
suus kuluttajille. Valion kokeittion tuottama
sähköinen keittokirja on laajuudeltaan Suo-
men suurimpia.

Verkkopalveluun voi
rekisteröityä ilmaiseksi
aktiiviseksi käyttäjäksi
ja päästä hyödyntä-
mään laajennettua

palvelukokonaisuutta. Kiinnostus uudistet-
tua verkkopalvelua kohtaan on ollut aktiivis-
ta, ja kuukausittain sivustoilla vierailee yli
50 000 kävijää. Rekisteröityneitä aktiivikäyt-
täjiä on jo 30 000.

Verkkopalvelu täydentää Kodin Ruoka-
vuosi -lehteä ja tarjoaa uudenlaisia vuoro-
vaikutteisia kokemuksia käyttäjälleen.

Painettavalla Kodin Ruokavuosi
-lehdellä on jo noin 200 000
tilaajaa, joten se on ta-
vallaan yksi Suomen
suosituimmista
ruokalehdistä.

*Pehmeän täyteläinen ja run-
sasbedelmäinen rasvaton
Helmi jogurtti sopii her-
kuteluun hyvällä
omallatunnolla.*

Laatutoimittaja lähialueilla ja vientimarkkinoilla

Valion ulkomaantoimintojen strateginen painopiste ovat lähialueet: Ruotsi, Baltia ja Luoteis-Venäjä, mukaan lukien Moskova. Ulkomaantoimintojen tavoitteena on parantaa ulkomaille myydyin valiolaisen maidon kannattavuutta myymällä lähialueille ja EU-alueelle entistä enemmän markkina- ja lisäarvoa omaavia kuluttajatuotteita. Lähes 40 prosenttia Valion Suomessa vastaanottamasta maidosta myydään erilaisina tuotteina kansainvälisillä markkinoilla.

Valiota arvostetaan EU- ja vientimarkkinoilla luotettavana toimittajana ja yhteistyökumppanina. Viennissä korostuvat teollisuuden

raaka-aineiden puhtaus ja alkuperän jäljitettävyys. Erityisesti voim ja jauheiden ulkomaiset asiakkaat arvostavat sitä, että lopputuote voidaan jäljittää aina maitotilalle asti.

Venäjän maahantuonti siirrettiin vuoden 2002 alussa kokonaan Valion Pietarissa sijaitsevan tytäryhtiön hoitoon. Muutos onnistui erittäin hyvin: Venäjän myynti kasvoi yli 20 prosenttia ja ZAO Valio St. Petersburgin liikevaihto kymmenkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna.

Venäjän myynnin kasvuun vaikuttivat myös venäläisten kuluttajien ostovoiman lisääntyminen sekä Venäjän taloudellisen ja poliittisen tilanteen vakiintuminen. Myyntiä vauhdittivat myös aikaisempaa suuremmat panostukset Valio voihin sekä Viola ja

Oltermanni juustoihin, joilla on Venäjällä pitkä historia sekä tuttu ja turvallinen mielikuva.

Valio perusti vuonna 2002 yhteisyrityksen Latviaan riikalaisen meijerin Rigas Piena Kombinatsin kanssa. Uuden yhteisyrityksen SIA RPK-Valion tärkeimpänä tehtävänä on markkinoida funktionaalisia elintarvikkeita – erityisesti Valio Gefilus tuotteita ja muita lisäarvo- ja herkuttelutuotteita Latviassa. Suomalaiset kaupan ketjut ovat voimakkaasti laajentumassa Baltiaan, ja tavoitteemme on tukea asiakkaidemme kasvutarpeita.

Valion tytäryhtiö Valio-Vache Bleue S.A. Belgiassa on saavuttanut arvostetun aseman Carrefour-ketjun tärkeänä tavarantoimittajana. Yritykset tekevät myös tiiviistä yhteistyötä logistiikassa.

Valion englanninkielinen verkkopalvelu www.valio.com uudistettiin keväällä. Sivujen tarkoituksena on palvella entistä paremmin asiakkaitamme ja laajenevassa määrin myös kuluttajia. Valion ulkomaisille asiakkaille suunnattu tiedotuslehti Milkshake on jatkanut uudistettuna jo kaksi vuotta.

Tunnetuimmat vientibrändit

Ruotsissa alettiin myydä laktoositonta maitojuomaa marraskuussa. Tuote osoittautui myyntimenestykseksi: parin alkukuukauden myynti ylitti ennusteet kymmenkertaisesti.

Uusi Vanilj jogurttisarja otettiin myös hyvin vastaan, ja se täydentää Valiojogurttien valikoimaa Ruotsissa.

Virossa Valion Alma ja Gefilus brändeillä on vahva asema tuoretuotteissa. Yksittäisistä tuotemerkeistä Alma on markkinajohtaja maidossa, kermassa, piimässä ja jogurteissa. Lisäksi keväällä lanseeratut jälkiruokarahkat saavuttivat nopeasti markkinakakosen aseman.

Venäjällä Valio on markkinajohtaja sulatejuustoissa ja voissa. Valio voi ja Viola sulatejuusto ovat venäläisten kuluttajien suosiossa. Valio voi valittiin Venäjällä "Vuoden 2002 tuotemerkiksi" voiryhmässä.

Myös Oltermanni juusto on saavuttanut kuluttajien suuren suosion. Kovissa juustoissa Valio on markkinajohtaja, kun mukaan lasketaan Moskovan ja Pietarin markkinat.

Yhdysvalloissa Valion tytäryhtiö Finlandia Cheese toi markkinoille Sandwich Naturals -sarjan kuluttajan valittavaksi juustohyllystä, kun juustot on aikaisemmin myyty USA:ssa enimmäkseen palvelutiskiltä. Suomesta tuodut juustot viipaloidaan ja pakataan kuluttajapakkausiin.

Suomalainen emmental, Finlandia Swiss, on merkittävin ja kuluttajien arvostama tuontiemmental. Tuotteen jakelu kattaa lähes sataprosenttisesti Yhdysvaltojen koillisosan vähittäiskaupat.

Belgiassa Valio brändi tunnetaan suomalaisena emmentalina. Vache Bleue on pakattujen ja ruoanlaittojuustojen edelläkävijä, ja Bellelignen on arvostettu kevytjuusto.

Teollisuustuotteissa Valio on johtavia demineralisoidun herajuuhen valmistajia maailmassa. DEMIn toimittajana Valio tiivistä yhteistyötä kansainvälisten asiakkaiden kanssa ja vakiinnutti uusia asiakassuhteita.

Valio vakiinnutti EU-alueella teollisuustuotteen myynnin asemiaan leipomoille.

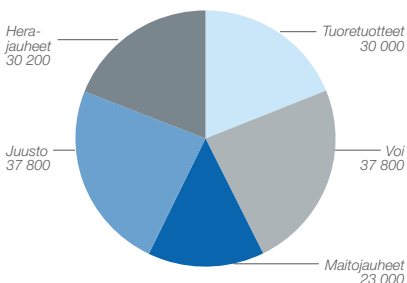

Kuluttaja-aseman vahvistaminen

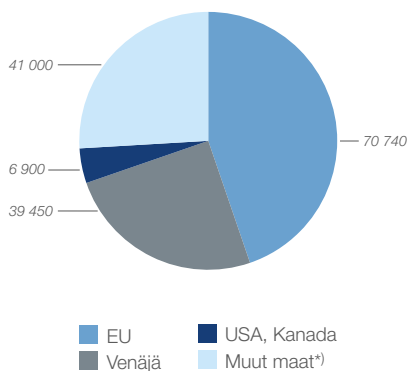
Kuluttajien tarpeita seurataan säännöllisillä markkinakohtaisilla tutkimuksilla. Tuloksia käytetään ohjaamaan toimintaa ja uusien tuotteiden kehittämistä. Tavoitteena on kehittää yhtenäistä Valio brändiä, ja mukauttaa se eri markkina-alueille vahvan alueellisen aseman saavuttamiseksi.

Mielikuvaa rakennetaan puhtaan pohjoisen alkuperän ja luonnon eksotiikan pohjalta painottaen hyvinvointia, luotettavuutta, hyvää makua ja vahvaa ammattitaitoa.

ULKOMAAN MYYNTI TUOTERYHMITTÄIN (tn) 2002

ULKOMAAN MYYNTI ALUEITTAIN (tn) 2002

*) Kaukoitää, Kaakkois-Aasia, Lähi-itä, Afrikka, Latinalainen Amerikka

Yritys tarvitsee menestyäkseen luotettavan, erilaisista ihmisistä ja monipuolisesta osaamisesta koostuvan henkilöstön. Valio on onnistunut tämän tärkeän pääoman vaalimisessa hyvin. IC Insight Oy:n vuonna 2002 tekemässä henkilöstötutkimuksessa Valio arvioitiin parhaaksi 28 suomalaisyrityksestä kaikilla osa-alueilla – osaaminen, työskentelyedellytykset ja motivaatio.

Valion työilmapiiriä ja henkilöstön hyvinvointia mitataan vuosittain Terve Organisaatio-kyselyn avulla. Sen mukaan työilmapiiri ja hyvinvointi kehittyivät vuonna 2002 positiiviseen suuntaan peräti 13 osa-alueella 16:sta. Erityisen paljon paranivat kehityskeskustelut.

Terve Organisaatio -kyselyn tulosten perusteella Valiossa paneuduttiin vuonna 2002 erityisesti osallistuvan johtamisen ja osaamisen kehittämiseen.

Oppiminen ja osaamisen johtaminen

Yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa järjestetty Oppiva johtajuus -koulutus käynnisti vuoden 2002 aikana useita käytännön projekteja. Niissä paneuduttiin oppimiseen ja työyhteisön kehittämiseen. Lisäksi suuri osa esimiehistä osallistui valmennukseen, jossa suunniteltiin käytännön toimenpiteet toimipaikoille työn kehittävyden parantamiseksi.

Koulutukseen sijoitettiin välittöminä menoina vuoden aikana lähes 1,5 miljoonaa euroa. Tavoitteena oli tehdä jokaiselle valiolaiselle henkilökohtainen oppimissuunnitelma.

Jokaisella valiolaisella on ollut jo vuodesta 1988 asti mahdollisuus suorittaa yrityksemme toimintaan monipuolisesti perehdyttävä Valiotutkinto. Vuonna 2002 Valiotutkinnon aineisto siirrettiin intranettiin. Tekstiaineiston opiskelua tukevat vuorovai-

Henkilöstö on tärkein pääomamme

lutteiset harjoitukset ja runsas kuvamateriaali. Verkkokoulutuspaketti sai hyvän vastaanoton. Jatkossa sen avulla on mahdollisuus laajentaa opiskelijoiden määrää huomattavasti aikaisemmasta.

Työkyky ja työympäristö

Valiolaisten työkyky on hyvä: työkykyindeksin keskiarvo asteikolla 7–49 on 41,6 (ed. vuonna 41,7). Työkykyyn vaikuttaa merkittävästi työympäristö. Kiinnitimme siihen vuoden aikana erityistä huomiota laatimalla jokaiselle toimipaikalle uudistetut turvallisuussuunnitelmat.

Keskeisillä tuotantolaitoksilla tehtiin yhteistyössä vakuutusyhtiön kanssa rikos- ja paloturvallisuusauditointi, jonka perusteella konsernille hyväksyttiin usean vuoden kestävä laaja kehitysohjelma. Se sisältää kiinteistöjen rakenteellisen ja teknisen suojauksen investointeja sekä turvallisuuskoulutusta.

Lisääntyneiden kaatumis- ja liukastumistapaturmien vuoksi tehtailla toteutettiin siisteys- ja järjestyskampanja. Kampanjassa hyödynnettiin Työterveyslaitoksen kehittämää ns. Tuttava-menetelmää ”Turvallisesti tuottavat työtavat”.

Yksilön hyvinvointia tuettiin painonhallintakampanjalla, ja yhdessä valiolaiset pudottivat lähes 1 800 kiloa. Kevyempi olo heijastui iloisena ilmapiirinä lähiympäristöönkin.

Muutoksen ennakkointia

Valion tuoretuotteiden kehittämisohjelman mukaiset mahdolliset tuotantolaitosten sulkemiset ja tuotannon siirrot lähivuosina vaativat henkilöstöltä erityistä jaksamista ja valmiutta muutokseen. Muutosta helpottamaan luotiin jo vuonna 2001 erityinen tukipaketti, joka sisältää sekä henkistä että taloudellista tukea. Vuoden 2002 aikana 25 henkilöä muutti kehitettävään toimipaikkaan ja 121 henkilölle laadittiin valmiit suunnitelmat.

Valiossa on kehitetty rekrytointia pitkäjänteisesti, mikä näkyy kiinnostuksena Valiota kohtaan työnantajana. Mm. Universum Communicationsin vuoden 2002 alussa tekemän tutkimuksen mukaan Valion työnantajakuva kaupallisen alan opiskelijoiden keskuudessa nousi sijalle 16 vuoden 2001 sijalta 67 ja teknisen alan opiskelijoiden keskuudessa sijalle 21 sijalta 46.

Valio Oy:n henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä paikkakunnittain 31.12.2002 oli 3 723

(sisältää myös osa- ja määräaikaiset):

Haapavesi	130
Helsinki	805
Joensuu	156
Jyväskylä	290
Kouvola	205
Lapinlahti	261
Lappeenranta	11
Nastola	2
Oulu	220
Riihimäki	268
Rovaniemi	22
Seinäjoki	315
Sotkamo	63
Suonenjoki	86
Tampere	182
Toholampi	67
Turenki	220
Turku	168
Vantaa (Tikkurila)	14
Vantaa (Vaarala)	186
Äänekoski	52
Yhteensä	3 723

- Henkilökunnasta oli naisia 53 % ja miehiä 47 %.
- Palveluksessaoloaika oli keskimäärin 13,6 vuotta.
- Keski-ikä oli 39,8 vuotta.

Valio on ollut myös voimakkaasti mukana maidonjalostusalan yhteisessä Milk Works -projektissa. Hankkeen tavoitteena on lisätä meijerialan koulutuksen tunnettuutta nuorten keskuudessa. Keväällä 2002 tuloksia oli jo nähtävissä. Hakijamäärät Hämeen ammatti-instituutin ja Hämeen ammattikorkeakoulun meijerialan opintolinjoille kaksinkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna.

Aloitetoimintaa vauhditettiin erillisellä kampanjalla. Tehdyistä aloitteista hyväksyttiin 65 prosenttia. Valiolaisten aloiteaktiivisuus on 61 aloitetta 100:a henkilöä kohden.

Avointa yhteistoimintaa

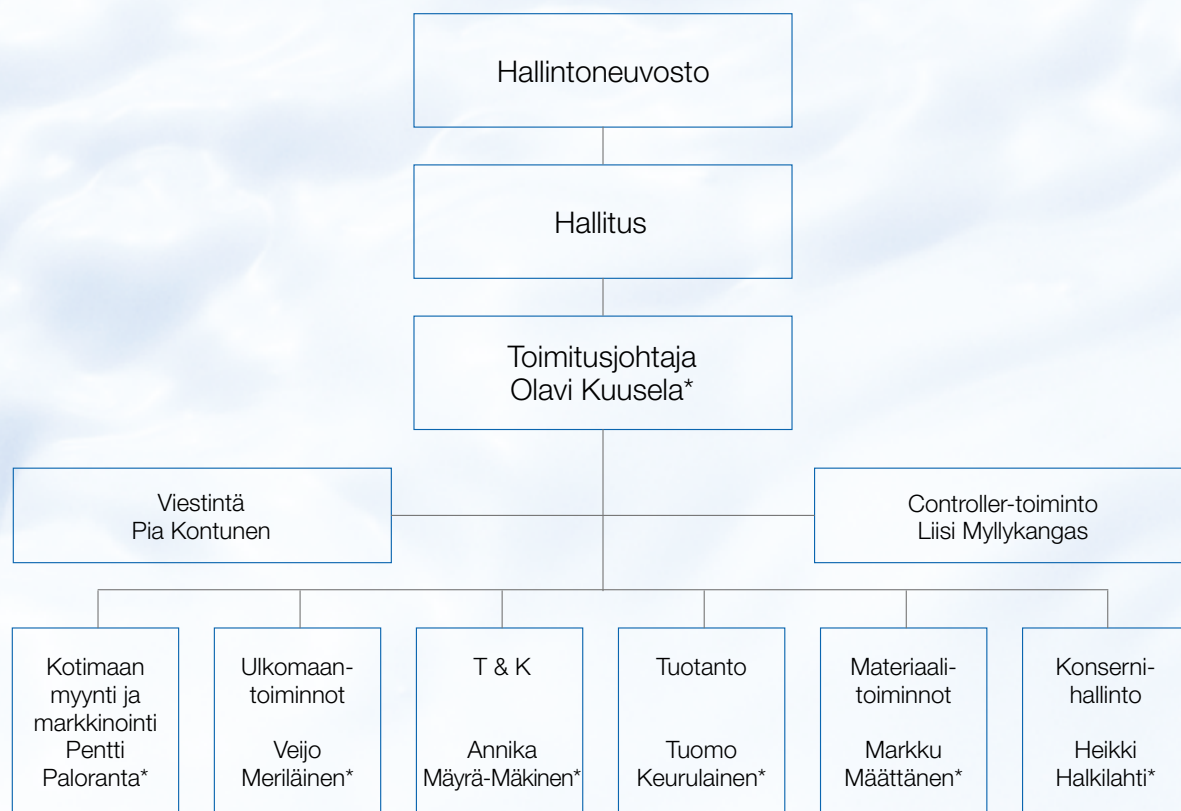
Yhteistyö eri henkilöstöryhmien välillä on tiivistä. Henkilöstön yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa. Kokouksissa

käsiteltiin laajasti sekä päivittäisiä että pitkän tähtäimen henkilöstöstrategia-asioita.

Valion johto ja kaikki pääluottamushenkilöt kokoontuivat vuoden aikana kaksi kertaa arvioimaan nykytilannetta. Hallintoneuvostossa on neljä henkilöstön edustajaa. Myös toimintojen johtokunnissa on henkilöstön edustus.

Valio Oy

*Johtajisto

Valio-konserni

Liikevaihto ja henkilöstö 2002

	Liikevaihto 1 000 €	Henkilöstö keskim.	Henkilöstö 31.12.2002
Valio Oy	1 423 177	3 902	3 723
Valio International U.S.A. Inc.	98 468	194	180
-McCadam Cheese Co., Inc.	70 261	181	167
-Finlandia Cheese Co., Inc.	43 471	13	13
Valio - Vache Bleue S.A.	92 202	117	117
Valio Sverige AB	22 854	36	36
Valio Eesti AS	14 164	120	120
ZAO Valio St. Petersburg	89 187	28	32
UAB Valio International	457	3	3
Valiotekniikka Oy	77	-	-
Valio-konserni yhteensä	1 600 129	4 400	4 211

Valio-konsernin viisivuotiskatsaus

	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto milj. €	1 600	1 519	1 382	1 254	1 282
Kehitys %	5,3	10,0	10,2	-2,2	-5,6
- Kotimaa milj. €	1 070	1 013	918	882	890
Kehitys %	5,7	10,4	4,0	-0,9	-5,0
- Ulkomaantoiminnot milj. €	530	506	464	372	392
Kehitys %	4,6	9,1	24,9	-5,1	-7,0
Taseen loppusumma milj. €	754	739	716	667	689
Vieras pääoma % taseesta	59	57	57	55	56
Oma pääoma + varaukset % taseesta	41	43	43	45	44
Henkilöstökulut milj. €	178	164	135	142	147
Henkilöstö keskimäärin	4 400	4 347	4 083	4 215	4 517
Vaihto-omaisuus milj. €	137	162	139	141	123
Investoinnit milj. €	66	47	46	33	55
Suunnitelman mukaiset poistot milj. €	46	46	50	48	47
Valion tilityshinta osuuskunnille yhteensä snt/l ¹⁾	37,9	37,1	36,5	35,7	35,5

¹⁾ Sisältää perushinnan, koostumuksen ja laadun perusteella maksetut lisät sekä jälkitilin.

Hallintoneuvosto

	vuodesta	erovuorossa			
Seppo Hakola maanviljelysneuvos, Kuortane puheenjohtaja	1994	2005	Juha Pansu ¹⁾ vuoroesimies, Jyväskylä	2002	2004
Jaakko Rouhiainen maanviljelijä, Juva varapuheenjohtaja	2001	2005	Reino Parkko maanviljelijä, Elimäki	1999	2004
Toivo Heikkilä maanviljelijä, Haapavesi	1996	2003	Mauri Penttilä maanviljelijä, Vesilahti	2001	2004
Majja-Leena Heiniö emäntä, Kisko	1999	2003	Antti Rauhamaa maanviljelijä, Kärkölä	1998	2003
Pentti Hynninen maanviljelijä, Vaala	2001	2004	Pentti Santala maanviljelijä, Kauhajoki	1997	2003
Tapio Hytönen maanviljelijä, Konnevesi	2001	2004	Matti Siitonen maanviljelijä, Parikkala	1998	2004
Hannu Kainu maanviljelijä, Kyyjärvi	1997	2005	Kari Toikkanen ¹⁾ kehityspäällikkö, Helsinki	2002	2004
Merja Keisala emäntä, Töysä 17.4.2002 alkaen	2002	2005	Onni Törrönen maanviljelijä, Juuka	2001	2005
Miika Kiiskinen maanviljelijä, Kestilä	2001	2003	Juhani Väänänen maanviljelijä, Maaninka	1995	2004
Jouko Kärki ¹⁾ laitosamentaja, Tampere	2002	2004	¹⁾ Henkilöstön edustaja		
Harri Laamanen maanviljelijä, Ylitornio	2001	2004	Hallitus		
Matti Lehtinen maanviljelijä, Tammela	1999	2005	Kari Inkinen maanviljelijä, Ruokolahti puheenjohtaja	1997	2005
Pekka Lestinen maanviljelijä, Sysmä	1998	2004	Tauno Uitto maanviljelijä, Tyrnävä varapuheenjohtaja	1996	2004
Pirjo Louhevirta ¹⁾ puhelinmyynnin yhteyshenkilö, Turku	2002	2004	Juhani Hörkkö maanviljelijä, Koski TL	1998	2003
Sauli Lähteenmäki maanviljelijä, Rusko 17.4.2002 alkaen	2002	2005	Esa Juntunen maanviljelijä, Vieremä	1998	2003
Tapio Malmiharju maanviljelijä, Artjärvi	1996	2003	Olavi Kuusela toimitusjohtaja, Helsinki	2000	2005
Martti Mustonen maanviljelijä, Iloantsi	2000	2003	Tilintarkastaja		
Riku Ollikainen maanviljelijä, Lapinlahti	1981	2003	PricewaterhouseCoopers Oy KHT-yhteisö, Helsinki		
			Tauno Haataja, KTM, KHT		

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2002

Yleistä

Valio-konsernin tulos ennen satunnaisia eriä oli 4,2 milj. euroa eli 10 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Maitoraaka-aineesta maksettiin 8,6 milj. euroa edellisvuotista korkeampi hinta.

Operatiivinen tulos kehittyi edelleen myönteisesti. Sitä heikensivät eläkekustannusten merkittävä kasvu sekä tuotannon lopettamisesta ja liiketoiminnan myynnistä aiheutuneet alaskirjaukset.

Valio vastaanotti kotimaassa maitoa 1 902 miljoonaa litraa eli kaksi prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Valiolle maitoa toimittavien omistajaosuuskuntien keskimääräinen hankintaosuus nousi yhden prosenttiyksikön edellisvuotisesta

ja oli 80 prosenttia koko maan meijeri-maitomäärästä. Kaikkiaan Valio-konserni vastaanotti 2 088 miljoonaa litraa maitoa, jossa on mukana maidonhankinta Valion mejereihin USA:ssa ja Virossa.

Liikevaihto kotimaahan lisääntyi kuusi prosenttia. Eri tuoteryhmien liikevaihto kasvoi lastenruokia lukuun ottamatta. Juuston ja jäätelön markkinaosuudet suurenivat, nestemäisten maitovalmisteiden markkinaosuus oli edellisen vuoden tasolla ja ravintorasvojen pieni.

Ulkomaantoiminnan liikevaihto kasvoi viisi prosenttia. Vienti Suomesta lisääntyi kaksi prosenttia. Eniten kasvoi juustojen ja ravintorasvojen vienti. Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto lisääntyi 31 prosenttia.

Belgian, Ruotsin ja Venäjän tytäryhtiöiden liikevaihdot kasvoivat eniten.

Osakkaat ja osakepääoma

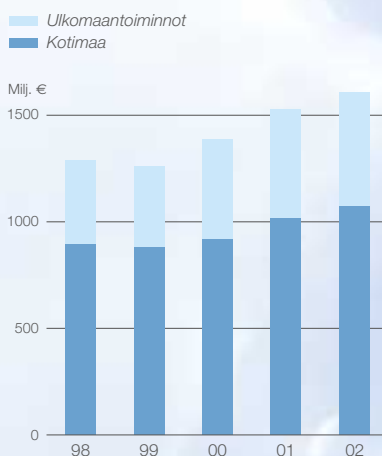
Osakasmäärä väheni tilikauden aikana sulautumisten myötä kolmella. Osakkaita oli tilikauden päättyessä 28.

Valio Oy:n kokonaan maksettu osakepääoma on 99 677 800 euroa.

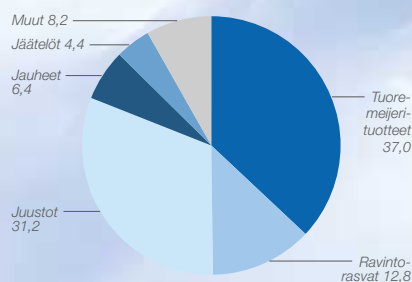
Muutokset konsernirakenteessa

Valio ja latvialainen meijeri Rigas Piena Kombinats perustivat lokakuussa Latviaan SIA RPK-Valio nimisen yhteisyrityksen, jonka tärkeimpänä tehtävänä on markkinoida funktionaalisia elintarvikkeita Latviassa.

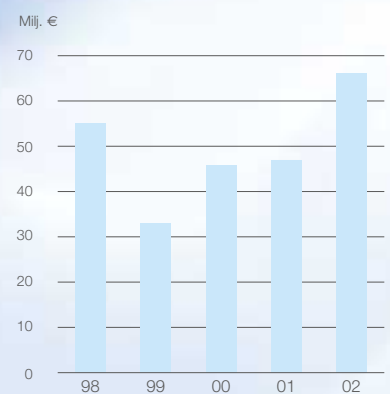
VALIO-KONSERNIN
LIKEVAIHTO

VALIO-KONSERNIN LIKEVAIHDON
JAKAUMA PROSENTTEINA 2002

VALIO-KONSERNIN
INVESTOINNIT

Tilivuoden päättymisen jälkeen myytiin McCadam Cheese Company, Inc., USA:n liiketoiminta. Myynnin vaikutukset on huomioitu tässä tilinpäätöksessä.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tuotekehityksessä työskenteli 120 henkilöä. Heistä noin kolmannes keskittyi pitkän tähtäimen strategiaan kehitysprojekteihin, joilla pyritään erilaistamaan tuotteistoa. Painopistealueita ovat maitohappobakteerien ja erotusteknologioiden uudet sovellukset, joiden avulla ovat syntyneet terveysvaikuttaiset tuotteet ja teknologiset uudet innovaatiot. Näistä esimerkkinä on teknologia valmistaa laktoosittomia tuotteita sekä parantaa kevytjuustojen makua. Oma

tuotekehitystä on vahvistettu tietyillä alueilla solmimalla tuotekehitysyhteistyösopimukset kolmen eurooppalaisen meijerirytyksen kanssa.

Valion tutkimus- ja tuotekehityskustannukset olivat vuonna 2002 yhteensä 9,7 milj. euroa (10 milj. euroa vuonna 2001), mikä vastaa 0,6 prosenttia liikevaihdosta (0,7 % vuonna 2001).

Liikevaihto/konserni

Konsernin liikevaihto oli 1 600 milj. euroa (1 519 milj. euroa). Kotimaan liikevaihto oli 1 070 milj. euroa (1 013 milj. euroa). Ulkomaantoiminnan (vientä Suomesta ja ulkomaiset tytäryhtiöt) liikevaihto oli 530 milj. euroa (506 milj. euroa).

Liikevaihto/emoyhtiö

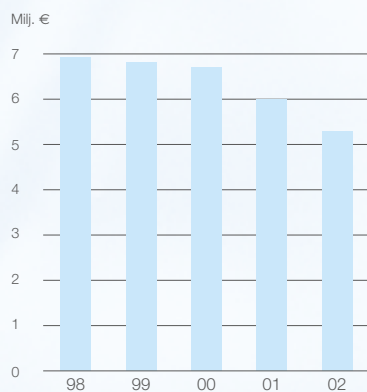
Valio Oy:n liikevaihto oli 1 423 milj. euroa (1 358 milj. euroa). Kotimaan liikevaihto oli 1 070 milj. euroa (1 012 milj. euroa). Viennin liikevaihto oli 353 milj. euroa (346 milj. euroa).

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 66 milj. euroa (47 milj. euroa) eli 4,1 prosenttia (3,1 %) liikevaihdosta. Rakennuksiin ja maa-alueisiin investoitiin 16 milj. euroa. Kone- ja laiteinvestoinnit olivat 38 milj. euroa.

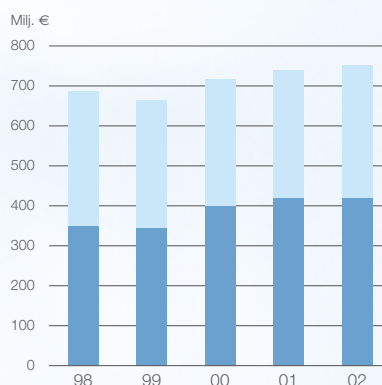
Aineettomiin hyödykkeisiin ja ennakkomaksuihin investoitiin 12 milj. euroa. Konsernin nettoinvestoinnit olivat 64 milj. euroa (46 milj. euroa).

VALIO-KONSERNIN NETTOKORKKOMENOT

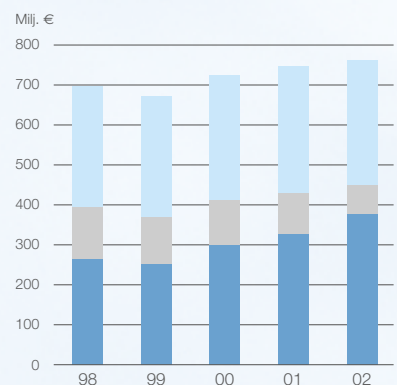
VALIO-KONSERNIN TASEEN RAKENNE, VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat
Vaihtuvat vastaavat

VALIO-KONSERNIN TASEEN RAKENNE, VASTATTAVAA

Oma pääoma
Pitkäaikainen vieras pääoma
Lyhytaikainen vieras pääoma

Rahoitus

Konsernin ja emoyhtiön maksuvalmius säilyi koko tilikauden tyydyttävänä. Rahat ja pankkisaamiset sekä talletukset olivat tilivuoden päättyessä 130 milj. euroa, kun vastaava luku oli vuoden alkaessa 91 milj. euroa. Vaihto-omaisuus oli tilikauden päättyessä 137 milj. euroa ja alussa 162 milj. euroa. Korolliset velat olivat tilikauden lopussa 190 milj. euroa ja alussa 178 milj. euroa. Nettorahoituskulut olivat 3,5 milj. euroa (6 milj. euroa) eli 0,2 prosenttia (0,4 %) konsernin liikevaihdosta. Nettokorokulut olivat 5,3 milj. euroa (6 milj. euroa).

Tulos

Konsernin tulos ennen satunnaisia eriä on 4,2 milj. euroa (14,2 milj. euroa). Tilivuoden

verot olivat 1,9 milj. euroa (-1,5 milj. euroa). Tilikauden voitto on 2 milj. euroa (13 milj. euroa).

Emoyhtiön tulos ennen satunnaisia eriä on -1 milj. euroa (14 milj. euroa). Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus oli +5 milj. euroa (+10 milj. euroa). Tehdyt poistot ovat elinkeinoverolain sallimissa maksimeissa. Tilivuoden verot olivat 0,4 milj. euroa (-6,2 milj. euroa). Tilikauden voitto on 5 milj. euroa (17 milj. euroa).

Vuosi 2003

Alkaneen vuoden operatiivisen toiminnan tulos- ja tilityskykynäkymät ovat viime vuoden tasolla.

Valion hallituksen päättämä tuoretuotteiden kehitysohjelma vuoteen 2008

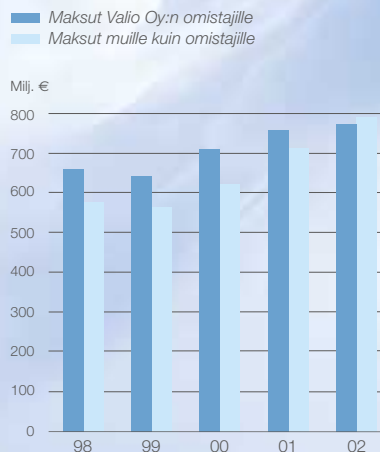
asti käsittää sekä kolmen tuoretuotemeijerin voimakkaan kehittämisen että neljän sulkemisen vuosina 2003–2004. Näistä Sotkamossa on saatettu yt-lain mukaiset neuvottelut päätökseen v. 2002 ja tehdas on päätetty sulkea toukokuussa 2003. Tehtaan arvioitu lopettamiskustannus 2 milj. euroa on kirjattu vuoden 2002 tilinpäätökseen kuluksi.

Tilikauden päättymisen jälkeen on päätetty yt-neuvottelut Rovaniemen ja Turun tehtaiden sulkemisesta v. 2003 ja Kouvolan tehtaan sulkemisesta v. 2004. Päätökset aiheuttavat arvion mukaan n. 13 milj. euron arvonalennuskirjaukset vuoden 2003 tilinpäätökseen.

VALIO-KONSERNIN
SUUNNITELMAN MUKAISET
POISTOT

VALIO-KONSERNIN KULUJEN
JAKAUMA

Konsernin tuloslaskelma

	2002	2001
LIIKEVAIHTO	1 600 129	1 519 253
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+)/vähennys (-)	-17 330	22 076
Liiketoiminnan muut tuotot	35 128	29 791
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 099 601	1 067 750
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)	-999	-605
Ulkopuoliset palvelut	26 758	22 350
	-1 125 360	-1 089 495
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	132 015	127 161
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	31 260	22 169
Muut henkilösivukulut	14 659	14 313
	-177 934	-163 643
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	45 626	45 744
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	2 000	5
Konserniliikearvon poisto	-	7
Konsernireservin vähennys	-	-97
	-47 626	-45 659
Liiketoiminnan muut kulut	-259 277	-252 112
LIIKEVOITTO	7 730	20 211
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	651	834
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	5 489	5 297
Osuus osakkuusyritysten voitoista	840	-73
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-118	-
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-10 374	-12 039
	-3 512	-5 981
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 218	14 230
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	-	2
Satunnaiset kulut	-4 090	-12
	-4 090	-10
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	128	14 220
Tuloverot	-849	-4 318
Laskennalliset verot	2 757	2 837
KONSERNIN TILIKAUDEN VOITTO	2 036	12 739

Kaikki luvut 1 000 euroina

Konsernin tase

VASTAAVAA	31.12.2002	31.12.2001
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 723	2 958
Muut pitkävaikutteiset menot	12 194	12 157
	15 917	15 115
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	13 753	12 786
Rakennukset ja rakennelmat	121 126	119 279
Koneet ja kalusto	145 530	129 945
Muut aineelliset hyödykkeet	1 951	2 462
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 861	20 568
	303 221	285 040
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 928	3 047
Osakkuusyritysosakkeet ja -osuudet	2 020	1 142
Muut osakkeet ja osuudet	10 949	11 813
	15 897	16 002
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	27 529	26 640
Keskeneräiset tuotteet	12 943	11 981
Valmiit tuotteet/tavarat	95 974	122 676
Muu vaihto-omaisuus	701	681
	137 147	161 978
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	174	–
Muut saamiset	41	774
Laskennalliset verosaamiset	4 217	–
	4 432	774
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	118 254	137 745
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	962	746
Muut saamiset	13 673	16 575
Laskennalliset verosaamiset	1 808	3 300
Siirtosaamiset	12 173	10 675
	146 870	169 041
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	113 593	75 048
Rahat ja pankkisaamiset	16 605	16 196
VASTAAVAA YHTEENSÄ	753 682	739 194

Kaikki luvut 1 000 euroina

VASTATTAVAA	31.12.2002	31.12.2001
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	99 678	99 678
Muut rahastot	8 539	12 313
Edellisten tilikausien voitto	190 030	185 265
Tilikauden voitto	2 036	12 739
PAKOLLISET VARAUKSET	8 659	4 863
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1	33 472
Laskennallinen verovelka	27 222	28 804
Muut velat	43 160	38 943
	70 383	101 219
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	36 037	26 555
Saadut ennakot	282	204
Ostovelat	181 120	165 532
Velat omistusyhteisyrityksille	2 734	2 085
Muut velat	117 214	84 101
Siirtovelat	36 970	44 640
	374 357	323 117
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	753 682	739 194

Kaikki luvut 1 000 euroina

Konsernin rahoituslaskelma

	2002	2001
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	7 730	20 211
Oikaisut liikevoittoon	45 635	44 389
Käyttöpääoman muutos	64 355	-28 047
Maksetut korot ja maksut	-9 451	-11 441
Saadut osingot	651	834
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	5 495	5 682
Maksetut verot/Saadut palautukset	-8 535	-2 593
Liiketoiminnan rahavirta	105 880	29 035
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-93	-476
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-65 592	-46 813
Luovutustulot muista sijoituksista	450	498
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 094	1 602
Investointien rahavirta	-64 141	-45 189
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	41 739	-16 154
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	22 261	20 585
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-28 173	-24 228
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-3 658	185
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	18 533	-19 302
Maksetut osingot	-7 974	-7 753
Muut	-3 774	1 103
Rahoituksen rahavirta	-2 785	-29 410
RAHAVAROJEN MUUTOS	38 954	-45 564
Rahavarat 1.1.	91 244	136 808
RAHAVARAT 31.12.	130 198	91 244

Kaikki luvut 1 000 euroina

Emoyhtiön tuloslaskelma

	2002	2001
LIKEVAIHTO	1 423 177	1 357 955
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+)/vähennys (-)	-7 860	11 291
Liiketoiminnan muut tuotot	27 394	25 847
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	974 458	945 120
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)	432	-495
Ulko puoliset palvelut	24 417	20 493
	-999 307	-965 118
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	118 366	111 937
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	30 741	21 507
Muut henkilösivukulut	12 190	12 424
	-161 297	-145 868
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	42 572	42 261
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	2 000	-
	-44 572	-42 261
Liiketoiminnan muut kulut	-230 384	-223 210
LIKEVOITTO	7 151	18 636
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä	55	-
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	651	833
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	51	55
Muilta	5 463	4 945
Arvonalentumiset sijoituksista	-10 349	-85
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista	4 877	-
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-	-25
Muille	-8 987	-10 628
	-8 239	-4 904
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-1 088	13 731
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 088	13 731
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	5 372	9 701
Tuloverot	-379	-7 144
Laskennalliset verot	815	993
TILIKAUDEN VOITTO	4 720	17 281

Kaikki luvut 1 000 euroina

Emoyhtiön tase

VASTAAVAA

31.12.2002

31.12.2001

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 708	2 926
Muut pitkävaikutteiset menot	11 025	10 847
	14 733	13 773
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 424	12 425
Liittymismaksut	972	–
Rakennukset ja rakennelmat	116 249	114 960
Koneet ja kalusto	136 048	121 217
Muut aineelliset hyödykkeet	66	56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 546	18 208
	286 305	266 866
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	22 569	24 025
Osuudet omistusyhteisyryksissä	1 176	1 083
Muut osakkeet ja osuudet	10 539	11 812
	34 284	36 920
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	23 184	23 447
Keskeneräiset tuotteet	12 938	11 962
Valmiit tuotteet/tavarat	72 821	81 847
Muu vaihto-omaisuus	699	677
	109 642	117 933
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	5 509	6 418
Muut saamiset	495	616
	6 004	7 034
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	91 887	110 858
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	15 707	17 084
Saamiset omistusyhteisyryksiltä	591	523
Muut saamiset	11 713	15 551
Laskennallinen verosaaminen	1 808	993
Siirtosaamiset	11 428	9 577
	133 134	154 586
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	113 229	74 056
Rahat ja pankkisaamiset	8 519	5 748
VASTAAVAA YHTEENSÄ	705 850	676 916

Kaikki luvut 1 000 euroina

VASTATTAVAA	31.12.2002	31.12.2001
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	99 678	99 678
Muut rahastot		
Vararahasto	5 984	5 984
Edellisten tilikausien voitto	119 443	110 136
Tilikauden voitto	4 720	17 281
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	93 608	98 981
PAKOLLISET VARAUKSET	6 235	4 717
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	–	16 436
Muut velat	42 804	38 514
	42 804	54 950
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	18 335	9 739
Ostovelat	165 256	150 877
Velat saman konsernin yrityksille	246	731
Velat omistusyhteisyriksille	1 406	1 030
Muut velat	116 877	83 713
Siirtovelat	31 258	39 099
	333 378	285 189
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	705 850	676 916

Kaikki luvut 1 000 euroina

Emoyhtiön rahoituslaskelma

	2002	2001
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	7 151	18 636
Oikaisut liikevoittoon	43 553	41 559
Käyttöpääoman muutos	48 990	-26 415
Maksetut korot ja maksut	-8 063	-10 055
Saadut osingot	706	834
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	5 520	5 385
Maksetut verot/Saadut palautukset	-8 425	-4 426
Liiketoiminnan rahavirta	89 432	25 518
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-93	-4 758
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-62 522	-41 959
Luovutustulot muista sijoituksista	450	498
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 029	1 494
Investointien rahavirta	-61 136	-44 725
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	28 296	-19 207
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	18 194	7 053
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-11 356	-19 086
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-2 987	-32
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	124	-70
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	17 647	-11 470
Maksetut osingot	-7 974	-7 889
Rahoituksen rahavirta	13 648	-31 494
RAHAVAROJEN MUUTOS	41 944	-50 701
Rahavarat 1.1.	79 804	130 505
RAHAVARAT 31.12.	121 748	79 804

Kaikki luvut 1 000 euroina

Konsernin ja emoyhtiön liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätös sisältää ne tytäryhtiöt, joista emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 % äänivallasta. Kiinteistöyhtiöitä ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen. Mikäli ne olisi konsolidoitu, niillä ei olisi ollut vaikutusta konsernin vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaisesti. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu konsernin sisäinen liikevaihto, sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, varastoihin sisältyvä sisäinen kate, käyttöomaisuuden sisäiset myyntituotot sekä keskinäiset saamiset ja velat.

Vaihto-omaisuus on arvostettu joko fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Käyttöomaisuuden poistoajat ovat arvioitun

taloudellisen pitoajan mukaiset. Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu kuluksi sinä kautena, jona ne ovat syntyneet.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätöserät on muutettu Suomen rahan määräisiksi konsernin tilikauden päättymispäivän Euroopan Keskuspankin julkaisemaan kurssiin. Näin syntynyt oman pääoman muuntoero on esitetty konsernin muussa sidotussa pääomassa. Suomalaisten konserniyhtiöiden valuuttamääräiset saavat ja velat on muunnettu Suomen rahan määräisiksi tilikauden päättymispäivänä Euroopan Keskuspankin julkaisemaan kurssiin.

Lisäksi konsernitilinpäätökseen on otettu mukaan osakkuusyhtiöt, joista merkittävimmät on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Liitetiedoissa esitetyt luvut ovat 1 000 euroina.

Tuloslaskelman liitetiedot

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
Tuoremeijerituotteet	591 745	555 839	573 412	537 616
Ravintorasvat	204 433	196 617	198 729	196 137
Juustot	498 859	476 930	388 149	372 607
Jauheet	101 997	98 020	101 058	97 694
Jäätelöt	71 126	66 214	70 495	65 444
Muut	131 969	125 633	91 334	88 457
	1 600 129	1 519 253	1 423 177	1 357 955

2. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot ja kulut muodostuvat seuraavista eristä:				
Vahingonkorvaus	–	2	–	–
McCadam Cheese Company, Inc.	-5 640	–	–	–
Satunnaiselle erälle kohdistettu laskennallinen verosaaminen	1 550	–	–	–
Muut satunnaiset kulut	–	-12	–	–
	-4 090	-10	–	–

3. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:	Vuosia
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5 tai 10
Rakennukset ja rakennelmat	15 tai 25
Koneet ja kalusto	10
Atk-laitteet ja -ohjelmistot	5
Kuljetusvälineet ja eräät kylmälaitteet	5

Tuloslaskelman liitetiedot

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
4. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS LISÄYS (-)/VÄHENNYS (+)				
Eläkevaraus	364	-257	364	-257
Saneerausvaraus	-4 065	-	-1 612	-
Muut pakolliset varaukset	-95	389	-270	-85
	-3 796	132	-1 518	-342
5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Energiakulut	28 075	27 667	26 733	25 846
Vesimaksut	8 076	7 904	7 981	7 735
Kuljetuskulut	73 782	70 329	68 737	66 386
Vuokratulot	14 701	14 277	13 343	12 976
Kiinteistöjen ja koneiden korjaus- ja kunnossapitokulut	25 403	23 276	24 164	21 747
Markkinointikulut	47 204	47 748	39 373	39 554
Matkakulut	6 803	6 693	6 026	5 760
Tietotekniikkakulut	10 900	12 121	10 730	11 741
Hallintokulut	15 840	15 209	14 556	13 869
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	5 356	6 786	3 589	3 221
Luottotappiot	231	344	124	84
Muut kulut	22 906	19 758	15 028	14 291
	259 277	252 112	230 384	223 210
6. ARVONALENTUMISET JA ARVONALENTUMISTEN PALAUTUKSET SIOITUKSISTA				
Konserniyhtiö N.V. Vache-Bleue S.A., Belgia, osakkeiden ja lainasaamisen arvonalennus			-10 231	
Konserniyhtiö Valio International U.S.A. Inc., USA, osakkeiden arvonalennuksen palautus			4 877	
Muut	-118	-	-118	-85
	-118	-	-5 472	-85
7. HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN				
Työntekijät	2 462	2 422	2 177	2 155
Erikoiskoulutetut	816	816	780	798
Ylemmät toimihenkilöt	532	508	496	469
Toimihenkilöt	590	601	449	453
	4 400	4 347	3 902	3 875
8. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				
Hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja	1 741	1 141	373	341

Taseen liitetiedot

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
9. SIIRTOSAAMISET				
Rojaltit	872	704	872	704
Työterveyshuollon korvaukset	615	658	615	658
Verosaamiset	6 625	252	6 307	-
Vuosihyvitykset	42	78	-	-
Eläkekulut	-	4 868	-	4 868
Teollisuusvoituki	617	919	617	919
Muut siirtosaamiset	3 402	3 196	3 017	2 428
	12 173	10 675	11 428	9 577
10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	6 575	4 898	6 430	4 769
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 329	1 719	1 327	1 695
Vähennykset 1.1.–31.12.	-9	-41	-	-34
Hankintameno 31.12.	7 895	6 576	7 757	6 430
Kertyneet poistot 1.1.	-3 617	-3 335	-3 504	-3 238
Tilikauden poisto	-555	-283	-545	-266
Kertyneet poistot 31.12.	-4 172	-3 618	-4 049	-3 504
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 723	2 958	3 708	2 926
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	58 137	55 210	38 557	35 578
Lisäykset 1.1.–31.12.	4 281	4 118	4 017	3 904
Vähennykset 1.1.–31.12.	-232	-925	-228	-925
Hankintameno 31.12.	62 186	58 403	42 346	38 557
Kertyneet poistot 1.1.	-45 977	-42 087	-27 710	-23 903
Tilikauden poisto	-4 015	-4 159	-3 611	-3 807
Kertyneet poistot 31.12.	-49 992	-46 246	-31 321	-27 710
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 194	12 157	11 025	10 847
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	15 917	15 115	14 733	13 773

Taseen liitetiedot

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
11. AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	12 775	12 651	12 425	12 290
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 020	145	1 012	145
Vähennykset 1.1.–31.12.	-42	-10	-41	-10
Hankintameno 31.12.	13 753	12 786	13 396	12 425
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 753	12 786	13 396	12 425
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	313 251	306 214	302 180	294 686
Lisäykset 1.1.–31.12.	15 751	7 608	14 589	7 494
Vähennykset 1.1.–31.12.	-213	-	-213	-
Hankintameno 31.12.	328 789	313 822	316 556	302 180
Kertyneet poistot 1.1.	-194 073	-182 614	-187 220	-175 884
Tilikauden poisto	-13 590	-11 929	-13 087	-11 336
Kertyneet poistot 31.12.	-207 663	-194 543	-200 307	-187 220
Kirjanpitoarvo 31.12.	121 126	119 279	116 249	114 960
Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	529 100	513 881	495 649	478 609
Lisäykset 1.1.–31.12.	43 804	19 247	40 408	17 551
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1 207	-831	-238	-511
Hankintameno 31.12.	571 697	532 297	535 819	495 649
Kertyneet poistot 1.1.	-396 750	-370 559	-374 376	-347 573
Tilikauden poisto	-27 466	-29 331	-25 329	-26 803
Kertyneet poistot 31.12.	-424 216	-399 890	-399 705	-374 376
Kirjanpitoarvo 31.12.	147 481	132 407	136 114	121 273
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	20 563	7 162	18 208	6 113
Lisäykset 1.1.–31.12.	19 989	21 379	19 627	18 079
Siirrot valmiisiin	-19 691	-7 973	-17 289	-5 984
Hankintameno 31.12.	20 861	20 568	20 546	18 208
Kirjanpitoarvo 31.12.	20 861	20 568	20 546	18 208
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	303 221	285 040	286 305	266 866
Liittymismaksujen poisto tilikaudella 2002	-	-49	-	-49
Tilivuoden suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-45 626	-45 751	-42 572	-42 261
Kirjanpitoarvosta 31.12. tuotantokoneiden ja -kaluston osuus	126 740	108 745	118 278	101 619

12. KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistus- ja äänivalta osuus-%	Emoyhtiön omistus- ja äänivalta osuus-%
Jäätelöyhtymä Oy, Helsinki	100,0	100,0
N.V. Valio - Vache Bleue S.A., Belgia *)	100,0	98,3
Frigo-Way S.P.R.L., Belgia	100,0	0,0
Vache Bleue S.A.R.L., Ranska	100,0	0,0
Pakkasukko Oy, Helsinki	100,0	100,0
Smeds & Co Oy, Helsinki	100,0	100,0
UAB Valio International, Liettua	100,0	100,0
Valio Eesti AS, Viro	100,0	100,0
Valio International (Poland) Ltd, Puola	100,0	100,0
Valio International U.S.A. Inc., USA	100,0	100,0
McCadam Cheese Company, Inc., USA	100,0	0,0
Finlandia Cheese Company, Inc., USA	100,0	0,0
Valio Sverige AB, Ruotsi	100,0	100,0
Valiotekniikka Oy, Helsinki	100,0	100,0
ZAO Valio St. Petersburg, Venäjä	100,0	100,0

*) Konserniyhtiö Smeds & Co Oy omistaa loput 1,7 %

OMISTUSYHTEYSYRITYKSET

OSAKKUUSYRITYKSET

Pakastamo Oy, Helsinki	50,0	50,0
Suomen NP-Kierrätys Oy, Helsinki	25,0	25,0
Yoplait Valio Nord AB, Ruotsi	50,0	50,0
Yoplait Valio Nord Oy, Helsinki	49,0	49,0
SIA RPK-Valio, Latvia	50,0	50,0

KIINTEISTÖYHTIÖT

			Viimeksi laaditun Yhtiön oma pääoma	tilinpäätöksen voitto/tappio
Asunto Oy Nastolan Maitotie, Nastola	100,0	100,0	907	-1
Asunto Oy Vuorikummuntie 9, Helsinki	100,0	100,0	460	-
Kiinteistö Oy Hiirakkotie 6, Vantaa	100,0	100,0	139	5
Kiinteistö Oy Pähkinä metsä, Vantaa	100,0	100,0	458	-
Kiinteistö Oy Pähkinäpolku, Vantaa	100,0	100,0	134	-
Kiinteistö Oy Tehontie 31, Kouvola	100,0	100,0	390	-
Turengin Meijerikiinteistöt Oy, Janakkala	100,0	100,0	50	-112
Kiinteistö Oy Pupuhuhta, Jyväskylä	49,2	49,2	4	-
Kiinteistö Oy Teollisuusneliö, Haapavesi	39,0	39,0	129	-

Taseen liitetiedot

13. SIOITUKSET EMOYHTIÖSSÄ

	Osakkeet konserni- yritykset	Osakkeet omistus- yhteys- yritykset	Osakkeet muut
Hankintameno 1.1.2002	53 554	1 083	14 951
Lisäykset	–	93	–
Vähennykset	–	–	-1 394
Hankintameno 31.12.2002	53 554	1 176	13 557
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2002	-29 530	–	-3 139
Arvonalennukset	-6 333	–	–
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2002	-35 863	–	10 418
Arvonalennusten palautukset	4 878	–	121
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	22 569	1 176	10 539

14. SIOITUKSET KONSERNISSA

	Osakkeet konserni- yritykset	Osakkeet omistus- yhteys- yritykset	Osakkeet muut
Hankintameno 1.1.2002	3 046	1 177	14 952
Lisäykset	–	933	531
Vähennykset	-118	-55	-1 395
Hankintameno 31.12.2002	2 928	2 055	14 088
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2002	–	-35	-3 139
Arvonalennukset	–	–	–
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.2002	–	-35	-3 139
Arvonalennusten palautus	–	–	–
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	2 928	2 020	10 949

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
15. SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ				
Myyntisaamiset	–	–	15 431	16 947
Muut saamiset	–	–	211	72
Lainasaamiset	–	–	5 574	6 417
	–	–	21 216	23 436

16. SAAMISET OMISTUSYHTEYSYRITYKSILTÄ

Myyntisaamiset	962	746	591	523
----------------	-----	-----	-----	-----

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
17. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				
Osakepääoma 1.1.2002/1.1.2001	99 678	98 615	99 678	98 615
Lisäys, 24.4.2001 yhtiökokouksen rahastoantipäätös	–	1 063	–	1 063
Osakepääoma 31.12.	99 678	99 678	99 678	99 678
Muut rahastot/vararahasto 1.1.2002/1.1.2001	12 313	11 210	5 984	5 984
Ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman kurssiero	-3 774	1 103	–	–
Muut rahastot/vararahasto 31.12.	8 539	12 313	5 984	5 984
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	198 004	194 217	127 417	119 088
Osingonjako	-7 974	-7 889	-7 974	-7 889
Yhtiökokouksen 24.4.2001 rahastoantipäätös	–	-1 063	–	-1 063
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	190 030	185 265	119 443	110 136
Tilikauden voitto	2 036	12 739	4 720	17 281
Oma pääoma 31.12.	300 283	309 995	229 825	233 079
18. JAKOKELPOISET VARAT				
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	190 030	185 265		
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista omaan pääomaan siirretty osuus	-66 646	-70 519		
Tilikauden voitto	2 036	12 739		
	125 420	127 485		
19. PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraus	1 699	2 063	1 699	2 063
Saneerausvaraus	6 564	2 499	4 111	1 288
Muut pakolliset varaukset	396	301	425	1 366
	8 659	4 863	6 235	4 717
20. LASKENNALLISET VEROVELAT- JA SAAMISET				
Laskennalliset verosaamiset Jaksotuseroista	6 025	3 300	1 808	993
Laskennalliset verovelat Tilinpäätössiirroista	27 146	28 704	–	–
Jaksotuseroista	76	100	–	–
	27 222	28 804	–	–
21. VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT VIIDEN VUODEN TAI SITÄ PITEMMÄN AJAN KULUTTUA				
Rahalaitoslainat	–	25	–	25

Taseen liitetiedot

	KONSERNI		EMO	
	2002	2001	2002	2001
22. SIIRTOVELAT				
Korot	3 296	2 405	3 324	2 401
Lomapalkkavarausvelka sosiaalikuluihin	17 677	16 910	17 614	16 861
Myönnetyt alennukset	401	1 037	258	520
Palkat sosiaalikuluihin	9 294	4 347	6 149	2 734
Rojalit	898	821	898	821
Sosiaalivakuutusmaksut	310	6 379	310	6 379
Muut siirtovelat	5 094	12 741	2 705	9 383
	36 970	44 640	31 258	39 099
23. VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE				
Ostovelat	–	–	–	18
Muut velat	–	–	246	713
	–	–	246	731
24. VELAT OMISTUSYHTEISYRITYKSILLE				
Ostovelat	2 734	2 085	1 406	1 030
25. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET				
Omasta toiminnasta				
Kiinnitysvakuudet	131 627	131 659	131 627	131 659
Pantit	14 799	14 752	14 799	14 752
Takaukset	34 121	33 969	33 991	33 969
Leasingvastuut	9 132	8 057	8 769	5 780
Konserniin kuuluvien yritysten puolesta	–	–	39 231	57 243
Osakkuusyritysten puolesta	–	–	–	–
Muiden puolesta	2 909	2 153	2 909	2 153
Omasta toiminnasta	189 679	188 437	189 186	186 160
Konserniin kuuluvien yritysten puolesta	–	–	39 231	57 243
Osakkuusyritysten puolesta	–	–	–	–
Muiden puolesta	2 909	2 153	2 909	2 153
	192 588	190 590	231 326	245 556

Tuotetuotteiden kehittämissuunnitelman mukaiset arvioidut tehtaiden lopettamiskustannukset vuonna 2003 ovat 13 milj. euroa.

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Konsernitaseen mukaiset jakokelpoiset varat 31.12.2002 ovat 125 420 000 €.

Emoyhtiön jakokelpoiset varat taseen 31.12.2002 mukaan ovat:

Edellisten tilikausien voittovarot	119 443 392,64 €
Tilikauden voitto	4 719 508,60 €

Yhteensä 124 162 901,24 €

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkona jaetaan
6 % osakkeen nimellisarvosta eli 204 € osakkeelta 5 980 668,00 €

Osingonjako tilikauden voittovaroista	4 719 508,60 €
Edellisten tilikausien voittovaroista	1 261 159,40 €

Yhteensä 5 980 668,00 €

Mikäli yhtiökokous hyväksyy edellä olevat ehdotukset, yhtiön oma pääoma on seuraava:

Osakepääoma	99 677 800,00 €
Vararahasto	5 984 101,53 €
Edellisten tilikausien voittovarot	118 182 233,24 €

Oma pääoma yhteensä 223 844 134,77 €

Helsinki 5.3.2003

Kari Inkinen

Tauno Uitto

Olavi Kuusela
toimitusjohtaja

Juhani Hörkkö

Esa Juntunen

Tilintarkastuskertomus

Valio Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Valio Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Tauno Haataja
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Olemme tutustuneet tilinpäätökseen ajalta 1.1.–31.12.2002 sekä tilintarkastuskertomukseen.

Puollamme tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista ja yhdyimme hallituksen ehdotukseen voiton käyttämisestä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa Toivo Heikkilä, Maija-Leena Heiniö, Miika Kiiskinen, Tapio Malmiharju, Martti Mustonen, Riku Ollikainen, Antti Rauhamaa ja Pentti Santala. Lisäksi hallintoneuvostoon on valittava uudet jäsenet siitä eroa pyytäneiden Pentti Hynnisen ja Juhani Väänänen tilalle heidän jäljellä oleviksi toimikausikseen.

Helsingissä maaliskuun 7. päivänä 2003.

Hallintoneuvoston puolesta

Seppo Hakola
puheenjohtaja

Valio Oy:n omistajat 31.12.2002

Valio Oy on suomalaisten maidontuottajien yritys. Valion omistajina ovat maidontuottajien maidon keräilyä tai jalostusta harjoittavat yhteisöt. Jalostettavan raaka-aineen Valio saa ensisijaisesti yritykseen sitoutuneiden osuuskuntien maidontuottajilta. Valion omistajahallinnon muodostavat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimintojen johtokunnat.

Osakkaan nimi	Kotipaikka	Osakkeita 3 400 €/kpl
Alueosuuskunta Promilk	Lapinlahti	3 125
Evijärven Osuusmeijeri	Evijärvi	42
Hirvijärven Osuusmeijeri	Jalasjärvi	46
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	Hämeenlinna	1
Härmän Seudun Osuusmeijeri	Alahärmä	82
Kainuun Osuusmeijeri	Sotkamo	898
Kangasniemen Osuusmeijeri	Kangasniemi	80
Kaustisen Osuusmeijeri	Kaustinen	1
Keski-Pohjan Juustokunta	Toholampi	1 271
Keski-Suomen Maitokunta	Jyväskylä	1 378
Kortesjärven Osuusmeijeri	Kortesjärvi	37
Kuusamon Osuusmeijeri	Kuusamo	265
Kyrönmaan Osuusmeijeri	Isokyrö	124
Laaksojen Maitokunta	Ylivieska	1
Liperin Osuusmeijeri	Liperi	162
Nurmeksen Osuusmeijeri	Nurmes	626
Osuuskunta Idän Maito	Joensuu	2 877
Osuuskunta Lapin Maito	Rovaniemi	696
Osuuskunta Maito-Aura	Turku	1 964
Osuuskunta Maitojaloste	Seinäjoki	2 762
Osuuskunta Maitokolmio	Toholampi	244
Osuuskunta Maitomaa	Suonenjoki	290
Osuuskunta Maito-Pirkka	Tampere	1 729
Osuuskunta Normilk	Jyväskylä	5
Osuuskunta Pohjolan Maito	Haapavesi	2 981
Osuuskunta Satamaito	Pori	348
Osuuskunta Tuottajain Maito	Riihimäki	7 250
Paavolan Osuusmeijeri	Ruukki	32
Osakkaita yhteensä 28		29 317
Osakepääoma yhteensä		99 677 800 €

Toimintojen johtokunnat

Valion hallintoneuvosto asettaa toimintoihin luottamushenkilöistä koostuvat johtokunnat valvomaan omistajien etua. Maidontuottajien lisäksi johtokunnissa on henkilöstön edustus. Johtokunta seuraava Valion yleistä kehitystä sekä oman liiketoimintonsa toimintaa, taloutta ja investointeja.

Tuotanto

Esa Juntunen, pj.	2003
Juhani Hörkkö, varapj.	2003
Ari Auvinen ¹⁾	2002
Tapio Hytönen	2003
Hannu Kainu	2004
Timo Kässi	2004
Pekka Lestinen	2003
Tapio Malmiharju	2004
Riku Ollikainen	2004
Aarno Puttonen	2004
Jaakko Rouhiainen	2004
Pentti Santala	2003
Onni Törrönen	2004

Erovuorossa

Materiaalitoiminnot

Tauno Uitto, pj.	2003
Esa Juntunen, varapj.	2003
Pekka Hauru ¹⁾	2002
Toivo Heikkilä	2004
Pekka Isohanni	2004
Merja Keisala	2003
Miika Kiiskinen	2003
Harri Laamanen	2003
Sauli Lähteenmäki	2003
Osmo Oinonen	2004
Reino Parkko	2003
Antti Rauhamaa	2004
Juhani Väänänen	2004

Kotimaan myynti ja markkinointi

Juhani Hörkkö, pj.	2003
Tauno Uitto, varapj.	2003
Seppo Hakola	2003
Maija-Leena Heiniö	2003
Pentti Hynninen	2004
Matti Lehtinen	2004
Martti Mustonen	2004
Mauri Penttilä	2003
Kari Piironen	2004
Matti Siitonen	2003
Juha Tuikkanen ¹⁾	2002
Pentti Vartiainen	2004

¹⁾ Henkilöstön edustaja

Valio-konsernin osoitteita

Valio Oy Toimintakeskus

PL 10, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 6
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio (09) 562 5068
Internet: <http://www.valio.fi>

Valio Oy Tutkimus ja tuotekehitys

PL 30, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 4
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 3019

Valio Oy Kotimaan myynti ja markkinointi

PL 10, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 6
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 2209

Myynnin toimipaikat

Valio Oy Helsingin myynti
PL 10, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 6
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 2631

Valio Oy Kouvolan myynti
PL 11, 45201 KOUVOLA
Käyntiosoite: Tehontie 31
Puh. 010 381 126
Telekopio 010 381 4955

Valio Oy Tampereen myynti
PL 60, 33101 TAMPERE
Käyntiosoite: Vihiojantie 3
Puh. 010 381 124
Telekopio 010 381 4304

Valio Oy Turun myynti
PL 120, 20101 TURKU
Käyntiosoite: Rieskalähteentie 70
Puh. 010 381 125
Telekopio 010 381 4752

Valio Oy Jyväskylän myynti
PL 177, 40351 JYVÄSKYLÄ
Käyntiosoite: Laukaantie 9
Puh. 010 381 122
Telekopio 010 381 3900

Valio Oy Seinäjoen myynti
PL 97, 60101 SEINÄJOKI
Käyntiosoite: Osmankatu 2 E 6
Puh. 010 381 127
Telekopio 010 381 5150

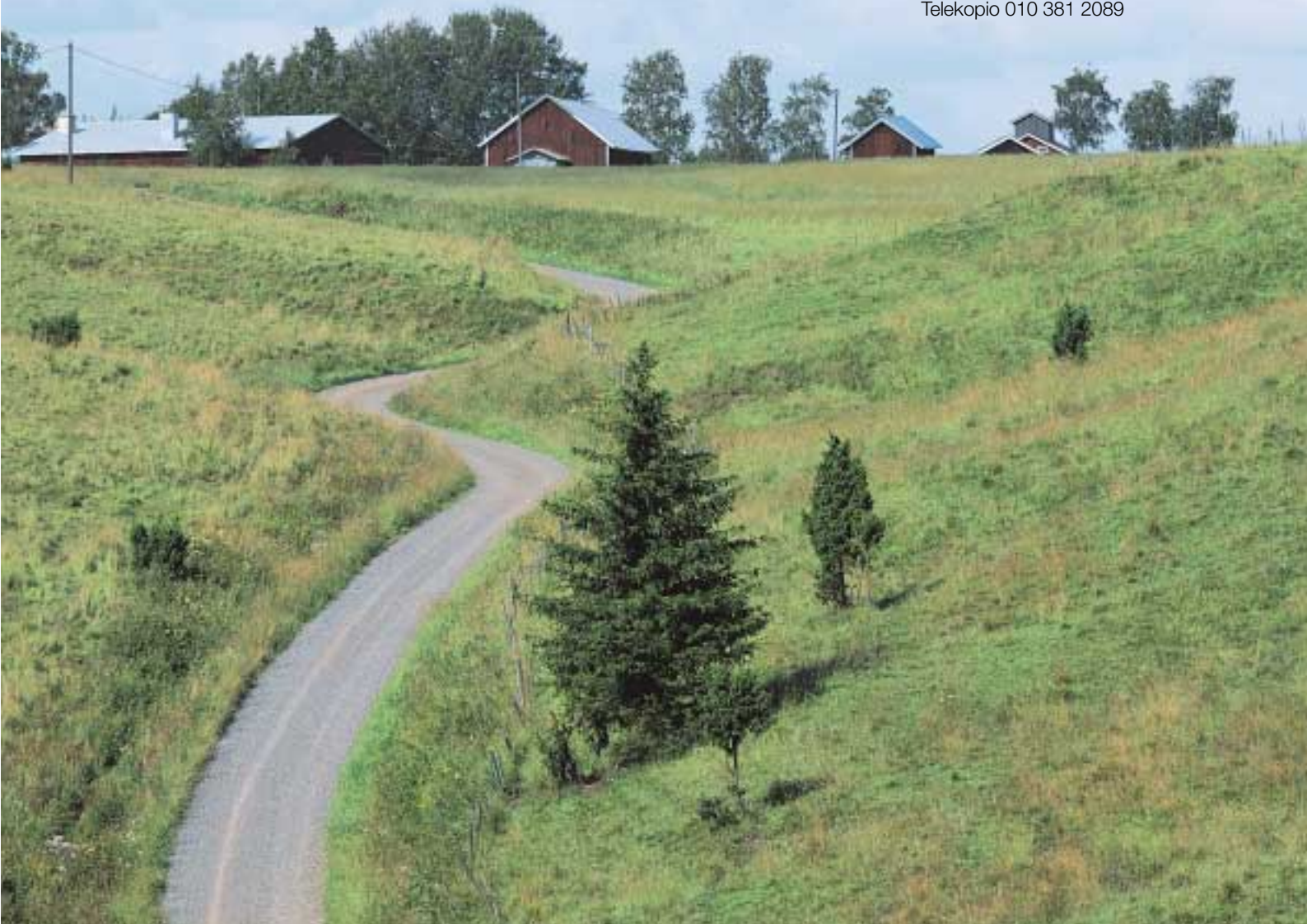
Valio Oy Oulun myynti
PL 351, 90101 OULU
Käyntiosoite: Kangaskontiontie 2
Puh. 010 381 128
Telekopio 010 381 5606

Valio Oy Tuotanto

PL 10, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 6
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 2385

Valio Oy Materiaalitoiminnot

PL 50, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 3
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 2089

Valio Oy Ulkomaantoiminnot

PL 10, 00039 VALIO
Käyntiosoite: Meijeritie 6
00370 HELSINKI
Puh. 010 381 121
Telekopio 010 381 2512

Valio Oy:n tytäryhtiöt

Finlandia Cheese Co., Inc.
1140 Parsippany Blvd.
Parsippany, NJ 07054, USA
Puh. + 1 973 316 6699
Telekopio + 1 973 316 6609

Valio Eesti AS**Toimisto:**

Sõpruse pst 155
EE13417 Tallinn, ESTONIA
Puh. + 372 6 285 575
Telekopio + 372 6 285 590
e-mail valio@valio.ee

Meijeri:

Laeva Meijerei
Laeva vald
EE2463 Tartumaa
ESTONIA
Puh. + 372 7 301 660
Telekopio + 372 7 301 662

UAB Valio International
Kumeliu Street 11-2
LT-3000 Kaunas, LITHUANIA
Puh. + 370 37 202 478
Telekopio + 370 37 423 775

ZAO Valio St. Petersburg
Vasiljevski Ostrov 18. linia d. 47
199178 St. Petersburg, RUSSIA
Puh. + 7 812 327 7887
Telekopio + 7 812 325 8545

Valio Sverige AB
PB 10094, Arenavägen 27, 5 tr.
S-121 27 Stockholm-Globen,
SVERIGE
Puh. + 46 8 725 5150
Telekopio + 46 8 725 5151

Valio - Vache Bleue S.A.
Grand Route 552
B-1428 Lillois-Witterzee, BELGIUM
Puh. + 32 6789 4946
Telekopio + 32 6721 8215
Internet:
<http://www.valio-vachebleue.com>

Edustustot

Valio Ltd. Shanghai
Unit 1401 Office Tower
Shanghai Times Square
93 Huaihai Zhong Road
Shanghai 200021, CHINA
Puh. + 86 21 639 10381/10382
Telekopio + 86 21 639 10383

Valio Moscow

Korovy val 7
Office 13
117049 Moscow, RUSSIA
Puh. + 7 095 230 1388
Telekopio + 7 095 230 2810

